

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASINING QONUHI

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI MAЪMURIY JAVOBGARLIK TЎFRISIDA GI KODEKSINING 104-MODDASIGA ЎZGARTISHLAR KIRITISH HAQIDA

Қонунчилик палатаси томонидан 2009 йил 23 апрелда қабул қилинган

Сенат томонидан 2009 йил 28 августда маъқулланган

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг 1994 йил 22 сентябрда қабул қилинган 2015 – XII-сонли Қонуни билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 3, 6-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1995 йил, № 9, 193-модда, № 12, 269-модда; 1996 йил, №5-6, 69-модда, № 9, 144-модда; 1997 йил, № 2, 56-модда, № 4-5, 126-модда, № 9, 241-модда; 1998 йил, № 3, 38-модда, № 5-6, 102-модда, № 9, 181-модда; 1999 йил, № 1, 20-модда, № 5, 124-модда; № 9, 229-модда; 2000 йил, № 5-6, 153-модда, № 7-8, 217-модда; 2001 йил, № 1-2, 23-модда, № 9-10, 165, 182-моддалар; 2002 йил № 1, 20-модда, № 9, 165-модда; 2003 йил, № 1, 8-модда, № 5, 67-модда, № 9-10, 149-модда; 2004 йил № 1-2, 18-модда, № 5, 90-модда, № 9, 171-модда; 2005 йил № 1, 18-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси палаталарининг Ахборотномаси, 2005 йил, № 9, 312-модда, № 12, 413, 417, 418-моддалар; 2006 йил, № 6, 261-модда, № 9, 498-модда, № 10, 536-модда, № 12, 656, 659-моддалар; 2007 йил, № 4, 158, 159, 164, 165-моддалар, № 9, 416, 421-моддалар, № 12, 596, 604, 607-моддалар; 2008 йил, № 4, 181, 189, 192-моддалар, № 9, 486, 488-моддалар, № 12, 640, 641-моддалар; 2009 йил, № 1, 1-модда) **104-моддасига** қуйидаги ўзгаришлар киритилсин:

биринчи қисмининг санкциясидаги «учдан бир қисмидан бир бараваригача» ва «иккидан бир қисмидан икки бараваригача» деган сўзлар тегишинча «бир бараваридан уч бараваригача» ва «уч бараваридан беш бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

иккинчи қисмининг санкциясидаги «иккидан бир қисмидан икки бараваригача» деган сўзлар «уч бараваридан беш бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин;

учинчи қисмининг санкциясидаги «бир бараваридан уч бараваригача» ва «уч бараваридан етти бараваригача» деган сўзлар тегишинча «беш бараваридан етти бараваригача» ва «беш бараваридан ўн бараваригача» деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2-модда. Ушбу Қонун расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Ўзбекистон Республикасининг

Президенти

Тошкент шаҳри,

2009 йил 6 октябрь

№ ЎРҚ – 227

И. КАРИМОВ

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI PREZIDENTINING FARMONI

ДАНИЯДА БЎЛИБ ЎТГАН ЭРКИН ВА ЮНОН-РУМ КУРАШЛАРИ БЎЙИЧА ЖАҲОН ЧЕМПИОНАТИДА ЮКСАК НАТИЖАЛАРНИ ҚЎЛГА КИРИТГАН СПОРТЧИ ВА МУРАББИЙЛАРДАН БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Эркин ва юнон-рум курашлари бўйича жаҳон чемпионатида эришган ютуқлари билан Ватанимизнинг халқаро миқёсдаги обрў-эътибори ва нуфузини оширишга ҳамда ўзбек спорт мактаби анъаналарини янада юксалтиришга қўшган улкан ҳиссаси учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

«ЎЗБЕКИСТОН ИФТИХОРИ»

Сохийев Заурбек Маирбекович — «Динамо» жисмоний тарбия ва спорт жамиятининг спортчи-йўриқчиси, эркин кураш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

«ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASIDA ХИЗМАТ КЎРСАТГАН СПОРТЧИ»

Арипов Дилшод Хакимжанович — Тошкент вилояти Олмалиқ шаҳар Ички ишлар бўлимининг жиноят қидирув ва уюшган жиноятчиликка қарши кураш бўлими терговчиси, юнон-рум кураши бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Юртимизнинг спорт соҳасидаги шон-шухратини юксалтиришга, мамлакатимизда истеъдодли ёш спортчиларни тарбиялашга қўшган катта ҳиссаси, ёш авлодни Ватанга муҳаббат руҳида тар-

биялаш, уларни ҳар томонлама баркамол этиб вояга етказишдаги хизматлари учун қуйидагилар мукофотлансин:

«МЕҲНАТ ШУҲРАТИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Мансуров Дилшод Иسمатович — «Ёшлик» кўнгилли спорт жамиятининг эркин кураш бўлими мураббийи, эркин кураш бўйича Ўзбекистон терма жамоаси аъзоси

Фаткуллин Камил Махмудович — Яккама-якка кураш бўйича Республика

олий спорт маҳорати мактабининг юнон-рум кураши бўлими катта мураббийи, юнон-рум кураши бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси бош мураббийи

«ДЎСТЛИК» ОРДЕНИ

БИЛАН

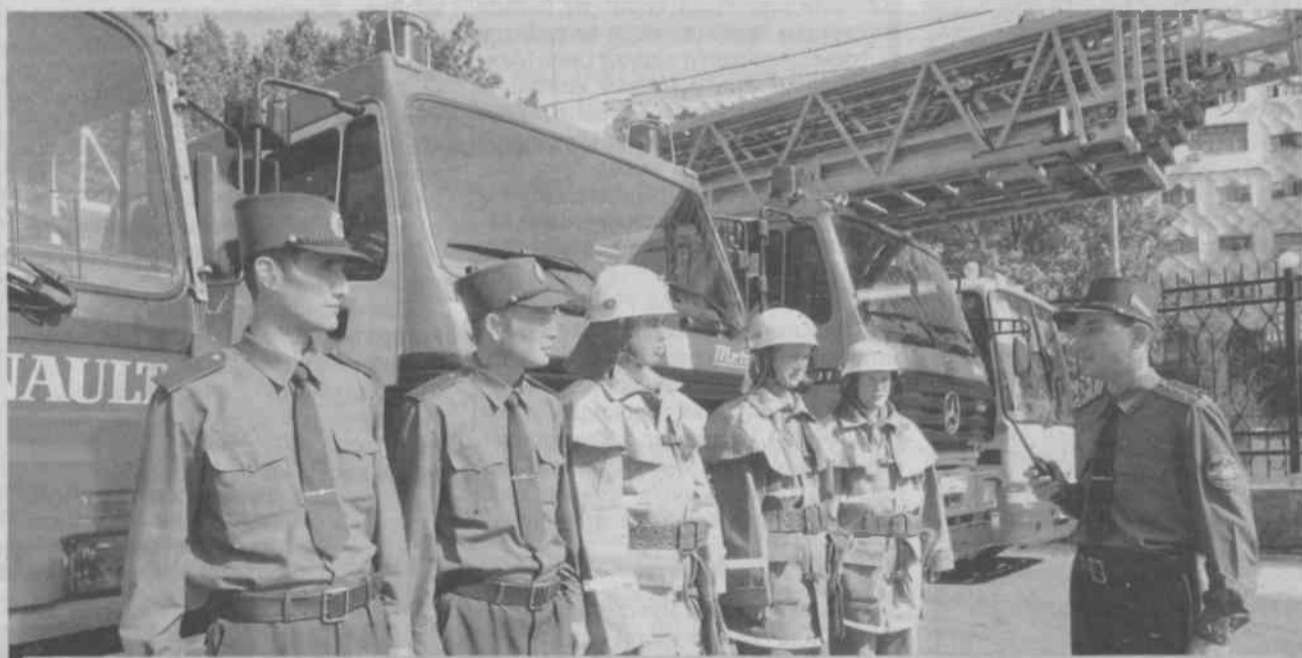
Джақсиликов Нурлан Ибрагимович — Яккама-якка кураш бўйича Республика олий спорт маҳорати мактабининг эркин кураш бўйича мураббийи, эркин кураш бўйича Ўзбекистон миллий терма жамоаси мураббийи

Ўзбекистон Республикаси Президенти

Тошкент шаҳри,

2009 йил 7 октябрь

И. КАРИМОВ

Қиш тайёргарликни ёқтиради. Буни яхши билган Тошкент шаҳар Юнусобод тумани ИИБ ЕХБ 18-ХЕХХ ходимлари ҳудудда ёнғин хавфсизлигини таъминлаш, аҳоли ўртасида тарғибот-ташвиқот ишларини олиб бориш учун бор имкониятларни ишга солишяпти. Шу билан бирга, ҳозирда мавжуд техникаларни қишқи мавсумга тайёрлаш қизғин паллага кирган.

Суратда: 18-ҳарбийлаштирилган ёнғин хавфсизлиги қисми бошлиғи ўринбосари, капитан Д. Юлдашев ходимлар билан йўриқнома ўтказмоқда.

Абу КЕНЖАЕВ олган сурат.

ПАРЛАМЕНТ ҲАЁТИ

ДОЛЗАРБ МАВЗУГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатасининг Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси томонидан «Ўзбекистон Республикаси қонунларини ОАВларида тарғибот қилиш масалалари» мавзусига бағишланган семинар ўтказилди. Унда Қонунчилик палатаси депутатлари, олимлар, ҳуқуқ-тартибот идораларининг матбуот хизмати вакиллари, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси, Матбуот ва ахборот агентлиги, «Ижтимоий фикр» жамоатчилиги фикрини ўрганиш маркази, Электрон оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди ҳамда оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этдилар.

Семинарда сўзга чиққанлар мустақиллик йилларидаги янгилашни одимлари ва шиддатлари, мамлакатда сиёсий, ижтимоий,

иқтисодий, маънавий ва бошқа соҳаларда олиб борилаётган ислохотлар Олий Мажлисининг қонунчилик фаолиятида ҳам акс этганлиги, қисқа даврда миллий кадрларимиз ва жаҳон тажрибаси асосида мамлакатимиздаги ислохотларни ўз вақтида ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишга қаратилган миллий қонунларимиз вужудга келганлигини алоҳида таъкидладилар. Шунингдек, мамлакатимизда икки палатали парламентнинг жорий этилиши, миллий қонунчилигимизни янада такомиллаштириш имкониятларини бергани ва қонунларимизнинг мазмун-моҳиятини аҳолига етказишда оммавий ахборот воситаларининг ўрни катта бўлаётганлиги, бу борадаги ҳамкорликни янада такомиллаштириш масалалари ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

(Давоми 2-бетда).

ХАБАР

ЗАМОН БИЛАН ҲАМНАФАС

«Демократлаштириш ва инсон ҳуқуқлари» журналининг яқинда босмадан чиққан навбатдаги 3-сонидан шу куннинг нафаси уфуриб турибди. Унинг саҳифаларидан мустақиллигимизнинг 18 йиллиги, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайловларга бағишланган туркум мақолалар ўрин олган.

«Истиклол эл-юртимиз ўз тақдирининг ҳақиқий эгаси бўлиб, ўз кадр-қимматини англаб, муносиб ҳаёт кечириши учун улкан имкониятлар яратиб берди. Истиклол мамлакатимизнинг ҳар бир фуқароси

иқтисодий-ижтимоий соҳаларда ўзининг истеъдод ва қобилиятини тўла намоён этишга кенг йўл очди», – дейилади журналнинг бош мақоласида. Фалсафа фанлари доктори, профессор Бахти Очило-

ва эса демократик жамиятда давлат билан халқ ҳокимиятчилигининг бошқа институтлари ўртасидаги муносабатлар, алоқалар ҳақида мулоҳаза юритади.

(Давоми 2-бетда).

ЎЗБЕКИСТОН

ҲАФТА ИЧИДА

● **Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 4-5 октябрь кунлари давлат ташрифи билан Уммон Султонлигида бўлди.** Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов ва Уммон Султони Қобус бин Саид иштирокидаги учрашув чоғида икки томонлама муносабатларни янада ривожлантириш, савдо-иқтисодий ҳамкорликни кенгайтиришга оид масалалар, томонларни қизиқтирган долзарб минтақавий ва халқаро аҳамиятга молик масалалар юзасидан фикр алмашилди.

● **Ўзбекистон Республикаси Президентининг Уммон Султонлигига давлат ташрифи якунлари бўйича Қўшма баёнот қабул қилинди.** Томонлар Тошкентда ва Масқатда ўз элчихоналарини очиш хусусида келишиб олди. Мамлакатларимиз ўртасида ҳамкорлик ва муносабатлар асослари, савдо-иқтисодий ҳамкорлик, ҳаво транспорти қатнови тўғрисидаги ҳукуматлараро битимлар, шунингдек, нефть-газ, кимё, қурилиш, олий таълим, сайёҳлик, сармоя каби соҳаларга оид ўндан зиёд ҳужжат имзоланди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Масқат шаҳридаги Султон Қобус масжиди ва Уммон Қуролли Кучлари Султонлик музейини бориб кўрди.

● **Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 8 октябрь куни Оксаройда Швейцария Конфедерациясининг Федерал маслаҳатчиси, Федерал ташқи ишлар департаменти раҳбари Мишлин Кальми-Рэй хонимни қабул қилди.** Мулоқот чоғида икки томонлама ҳамкорликка оид турли масалалар, шунингдек, долзарб халқаро сиёсий ва минтақавий муаммолар муҳокама этилди.

● **Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида Ахборот тизимлари ва телекоммуникациялар масалалари Комплексининг 2009 йилнинг 9 ойида ижтимоий-иқтисодий ривожланиш якунларига бағишланган мажлиси бўлиб ўтди.** Йиғилишда Комплекс таркибига кирувчи вазирлик ва идораларда ҳужжатлар, жумладан, фуқаролар мурожаатлари билан ишлашни такомиллаштириш, ижро интизомини мустаҳкамлаш бўйича кун тартибига қўйилган вазифалар ижросини таъминлаш, бу борада раҳбарлар ва мутахассисларнинг шахсий масъулиятини ошириш, ходимларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш юзасидан тегишли топшириқлар берилди ва қарорлар қабул қилинди.

● **Тошкентдаги «Ўзэкспомарказ»да нашриёт-полиграфия саноати, реклама, этикетка ва картон қоғоз ишлаб чиқариш бўйича учта халқаро кўргазма – «O'ZBEK in PRINT», «O'ZUPAK», «O'ZREKLAMA» халқаро кўргазмалари иш бошлади.** Ўн биринчи марта ўтказилаётган ушбу халқаро кўргазмада мамлакатимизнинг олтидан зиёд ҳамда йигирмадан ортқ хорижий компания янги матбаа маҳсулотлари, ускуналари, технологиялари билан иштирок этмоқда.

ОАВ хабарлари асосида тайёрланди.

Тошкент вилояти ИИБ бошлиғининг биринчи ўринбосари – Жиноят қидирув ва терроризмга қарши курашиш бошқармаси бошлиғи, подполковник Аловуддин Фахриддинович **ФАХРИДДИНОВ**.

Аловуддин Фахриддинович Фахриддинов 1975 йилда туғилган. Маълумоти олий, ИИБ Академиясини тамомлаган. Ички ишлар идораларида хизматни 1996 йилда Тошкент шаҳар Шайхонтохур тумани ИИБ терговчиси лавозимидан бошлаган. 1998-2008 йилларда Тошкент шаҳар ИИББ тергов бошқармаси терговчиси, Собир Раҳимов тумани ИИБ тергов бўлими бўлима бошлиғи, Тошкент шаҳар ИИББ тергов бошқармаси бўлим бошлиғи, республика ИИБ Тергов бошқармаси бошқарма бошлиғи ўринбосари лавозимларида хизмат қилган, 2008-2009 йилларда ИИБ ҳаракатдаги резервида бўлган.

Тошкент вилояти Пскент тумани ички ишлар бўлими бошлиғи, подполковник Алижон Мелибоевич **ШАМСИЕВ**.

Алижон Мелибоевич Шамсиев 1966 йилда туғилган. Маълумоти олий, ИИБ Тошкент олий мактабини тамомлаган. Ички ишлар идораларида хизматни 1987 йилда Тошкент вилояти Янгийўл тумани ИИБ саф қисмлари милиционер лавозимидан бошлаган. 1988-2009 йилларда Янгийўл тумани Гулбаҳор ШМБ саф қисмлари милиционер, Янгийўл тумани ИИБ ЖҚБ тезкор вакили, Халқобод ҚМБ ЖҚ ва УЖҚКБ катта тезкор вакили, Халқобод ҚМБ бошлиғи, Янгийўл тумани ИИБ бошлиғи ўринбосари, биринчи ўринбосари – ЖҚ ва УЖҚКБ бошлиғи лавозимларида хизмат қилган.

ПАРЛАМЕНТ ҲАЁТИ

ДОЛЗАРБ МАВЗУГА БАҒИШЛАНДИ

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Қонунчилик палатасига ўтган тўрт ярим йилда 278 та қонун лойиҳаси келиб тушди. Улардан 213 таси Сенат томонидан маъқулланиб, Ўзбекистон Республикаси Президентининг томонидан имзоланди ва матбуотда эълон қилиниб, қучга кирди. Шунингдек, Қонунчилик палатаси 227 та назорат-таҳлил фаолиятини амалга оширди ва 592 та тadbир (94 та конференция, 209 та семинар ва 289 та давра суҳбати) ўтказилди. Ушбу фаолиятлар марказий ва маҳаллий газета-журналларда, телевидение ва радио дастурларида кенг тарғиб қилинди.

Дарҳақиқат, Қонунчилик палатаси ўтган йиллар ичида ОАВлари билан ҳамкорликни кенг йўлга қўйди. Бу борада Ўзбекистон телевидениеси ва радиоси информацион дастурларида Олий Мажлис фаолиятини мунтазам ёритишни йўлга қўйган. «Парламент соати», «Парламент вақти» номли махсус кўрсатув ва эшиттиришлар бунга мисол бўла олади. «Халқ сўзи» ва «Народное слово» газеталари «Олий Мажлис Қонунчилик палатасида», «Депутат минбари» рукнида туркум мақолалар бериб келмоқда. Шу жумладан, Ўзбекистон Республикаси ИИБ нашрлари «Постда», «На посту» газеталари ҳамда «Қалқон» ва «Щит» журналларида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутатлари томонидан эълон қилинаётган мақолалар қонунларнинг мазмун моҳиятини кенг ўқувчилар оmmasига етказишда муҳим аҳамият касб этаяпти. Бу Қонунчилик палатаси депу-

татлари билан ОАВлари ўртасидаги ҳамкорликнинг самараси бўлиб, унга журналистлар билан бирга депутатлар ҳам муносиб ҳисса қўшиб келмоқдалар.

Журналистлар фуқароларни янги қонунлар, парламентнинг назорат-таҳлил фаолияти ва тadbирлар билан мунтазам таништириб боришади. Шунингдек, улар ОАВда мунтазам равишда депутатларнинг чиқишларини уюштиришлар. Унда депутатлар билан аҳолини доимий равишда таништириб, қонунларга шарҳлар бериб, изоҳлаб, ўз фикр-мулоҳазаларини баён этиб борадилар.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, журналистларимиз қонунчилик фаолиятини ёритишда асосан журналистиканинг хабар, интервью жанрларидан фойдаланишяпти. Жанрлар хилма-хиллигини таъминлашга, қонунларнинг мазмун-моҳиятини янада кенгрок очишга қаратилган муаммоларни мақолаларни кўпайтиришни эътиборга олишлари керак. Шунингдек, мақолаларда журналист нуқтаи назари ҳамма ҳам кўринавермайди. ОАВларида қонунларни тарғиб этиш ва бу борада Қонунчилик палатаси билан ҳамкорликни янада такомиллаштиришнинг кенг имкониятлари мавжуд.

Семинар иштирокчилари Ўзбекистон Республикаси қонунларини ОАВларида тарғиб қилиш масалалари юзасидан олиб борилаётган ишлар юзасида ўзаро фикр алмашдилар ва бу борада парламент билан ҳамкорликни янада кенгайтириш ҳақида келишиб олишди.

Фурқат ХОЛИҚУЛОВ,
«Постда» мухбири.

ҚАРОР ВА ИЖРО

ИНСОНПАРВАРЛИК НАМУНАСИ

Мамлакатимизда мустақиллик йилларида хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини таъминлаш борасида амалга оширилган ишларни дунё ҳамжамияти эътироф этмоқда. Бугунги кунда аёлларимиз жамиятда ўз ўрнини топиб, турли жабҳаларда давлатимиз тараққиёти учун меҳнат қилишяпти. Аммо айрим хотин-қизлар ўзларига яратилган шарт-шароитлар, ҳуқуқ ва имтиёزلардан кўз юмиб жиноят кўчасига кириб қолишяпти. Бағрикенглик, кечиримлилик халқимизга хос бўлган юксак фазилатлардир. Билиб-билмай ҳуқуқбузарлик, қонунбузарлик қилиб қўйганларнинг айбини афв этиб, уларнинг яна жамиятда ўз ўрнини топишига имконият яратиб берилади. Бундай эзгу ишлар умумдавлт миқёсида амалга оширилаётганини айтиб ўтиш жоиз.

Юртбошимиз Ислам Каримовнинг тақдимномасига биноан республика Олий Мажлиси Сенатининг «Ўзбекистон Республикаси мустақиллиги эълон қилинганли-

гининг ўн саккиз йиллиги муносабати билан амнистия тўғрисида»ги Қарори фикримизга далилдир. Бу Қарор давлатимизнинг инсон ҳуқуқлари ва эркинликларининг умумэътироф этилган тамойилларга содиқлигини намоён этди. Бағрикенглик ва инсонпарварлик намунаси бўлган ушбу Қарорга мувофиқ кўплаб юртдошларимиз жазони ижро этиш муассасаларидан озод қилинади, жиноят иши юзасидан олиб борилаётган тергов ишлари тўхтатилади. Бир сўз билан айтганда, жиноят содир этган фуқароларнинг айби кечирилади. Улар жамият учун фойдали ишлар билан шуғулланиб, давлатимизнинг иқтисодиётини юксалтириш ишига ҳисса қўшишга имкон яратилди.

Жойларда Олий Мажлис Сенатининг Қарори ижросини таъминлаш бўйича амалий ишлар қилинмоқда. Республика ИИБ

ЖИЭБга қарашли подполковник З. Мирсамукова бошлиқ жазони ижро этиш муассасасида бўлиб ўтган тadbир фикримизнинг далилидир.

Жиноят ишлари бўйича Зангиота туман суди раиси Д. Иззатов расолигида ўтказилган суд мажлисида қарор бандларига асосан бир гуруҳ маҳкумалар озод этилди. Суд қарори ўқиб эшиттирилганда уларнинг кўзларида ёш қалқиди.

Қашқадарё вилояти ИИБ ЖИЭБ тасарруфидаги полковник Ж. Абдуллаев бошлиқ жазони ижро этиш муассасасида ҳам амнистия муносабати билан бир гуруҳ маҳкумлар уйларига кузатилди. Ушбу инсонпарварлик акти жиззахлик А. Каримов, хоразмлик Б. Атамуратов, фарғоналик Ж. Ирисов, самарқандлик Ф. Ходжаев ва бошқаларга озодликка чиқиш имкониятини берди.

Тadbирда жиноят ишлари бўйича Қарши туман судининг раиси Р. Тулаев ва Қарши махсус прокурори К. Қурбонов иштирок этди. Муддатидан олдин жазодан озод этилган маҳкумлар манзилларига етиб боришлари учун Самарқанд, Тошкент, Сурхондарё ва бошқа йўналишлар бўйича автотранспортлар ташкил этилди.

Соҳибжамол АМИНОВА.

ХАБАР

ЗАМОН БИЛАН ҲАМНАФАС

(Давоми. Бошланиши 1-бетда).

Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, Ўзбекистон мустақил босма оммавий ахборот воситалари ва ахборот агентликларини қўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш жамоат фонди ташкил этилган эди. Жамолдин Ҳақимов «Ўзбекистонда мустақил оммавий ахборот воситаларини ривожлантириш истиқболлари» номли мақоласида ушбу фонднинг истиқлол йилларида миллий матбуотимизни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлаш борасидаги кенг қамровли фаолиятига тўхталиб, кўплаб мисоллар келтирган.

Маълумки, шу йилнинг декабрь ойида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ва халқ депутатлари маҳаллий кенгашларига сайловлар бўлиб ўтади. Ўзбекистон Республикаси Марказий сайлов комиссияси раиси Мирзо-Улугбек Абдусаломовнинг чиқиши мамлакатимиз сиёсий ҳаётидаги ушбу муҳим тadbирга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишнинг ташкилий-ҳуқуқий кафолатлари масалаларига бағишланган.

Нурдинжон Исмоиловнинг «Сайлов тизимини янада эркинлаштириш ва демократлаштириш йўлида» мақоласи ушбу мавзунини мантиқан давом эттиради, дейиш мумкин. Абдуқаҳор Тўхтаев эса азим пойтахтимиз, Бош кентимизнинг иқтисодий салоҳияти, тарихий обидалари, унинг 2200 йиллик қутлуг тўйи муносабати билан амалга оширилган ва оширилаётган ишлар ҳақида тўлқинланиб ҳикоя қилади.

Журналнинг аъъанавий «Ҳуқуқ масалалари» рукни остида Санжар Низомовнинг «Жиноий жавобгарликдан озод қилиш хусусиятлари», Аҳмаджон Исмоиловнинг «Инсон ҳуқуқлари: халқаро ва хорижий тажриба билан танишув», Холида Саидованинг «Маҳалланинг ҳуқуқий асоси» мақолалари берилган. Шунингдек, нашр саҳифаларидан анжуманлар, тақдимотлар ҳақидаги хабарлар ўрин олган. Журналда эълон қилинган «Инсон ҳуқуқлари журналист нигоҳида» ижодий танлови ушбу мавзуда қалам тебратувчи ижодкорларда катта қизиқиш уйғотади, деб ўйлаймиз.

Бобомурод ТОШЕВ.

ФАРМОН ВА ИЖРО

Мамлакатимиз Президентининг 2008 йил 1 майдаги «Инсон ҳуқуқлари умумжаҳон декларацияси қабул қилинганлигининг 60 йиллигига бағишланган тадбирлар дастури тўғрисида»ги Фармони ички ишлар идораларида инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилишни янада кучайтиришда муҳим омил бўлди.

Жумладан, ушбу Фармон ижросини таъминлаш мақсадида ўтган йили шу кеча-кундузда Ўзбекистон Республикаси ИИБда Инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бошқармаси, ЖИЭББ, Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ, Тошкент шаҳар ИИББ, вилоятлар ва Транспортдаги ИИБларда эса унинг бўлим ва бўлиналари ташкил этилган эди. Ҳўш, мазкур бўлим ва бўлиналарнинг фаолияти қандай кечаяпти? Улар қандай ишларни амалга оширишмоқда? Яхшиси, Навоий вилояти ИИБ инсон ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва юридик таъминлаш бўлими фаолиятини таҳлил қилиб кўрайлик.

Бўлим ходимлари вилоят ички ишлар идораларида инсон ҳуқуқ ва эркинликларига риоя қилинишини

БЎЛИНМАДА ИШ ҚИЗГИН

таъминлаш бўйича мониторинг ўтказиб унинг натижаларига кўра бу борадаги ишларни янада такомиллаштириш юзасидан тавсия ва таклифлар ишлаб чиқишмоқда. Маълумки, фуқаролардан келиб тушадиган ариза ва мурожаатларни ўз вақтида, ҳолисона кўриб чиқиш ҳам ички ишлар идораларининг энг муҳим вазифаларидан саналади. Шунинг учун ҳар ўн кунда бу кўрсаткичлар таҳлил қилиб борилапти. Бунда айниқса, ариза ва мурожаатларни кўриб чиқувчи ходимларнинг ўзлари қонунбузарликларга йўл қўймасликлари зарур. Шу боисдан бўлим ходимлари жойлардаги ички ишлар идоралари шахсий таркибининг ҳуқуқий билимларини чуқурлаштиришга қаратилган семинар ва тренинглар ўтказишмоқда. Жорий йилнинг апрель ойида йўл ҳаракати хавфсизлиги ойлиги якунлари бўйича, май ойида суд-ҳуқуқ тизимида ўтказилган ислоҳотлар ва

тергов идоралари фаолиятининг такомиллашуви, август ойида одам савдосига қарши кураш борасидаги тадбирлар, ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олишда профилактика инспекторлари ва жамоатчиликнинг ҳамкорлигига бағишланган матбуот анжуманлари ташкил этилди. Шунингдек, вояга етмаганлар орасида ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олиш борасидаги ишлар, муаммо ва таклифлар, ички ишлар идоралари ишонч телефонларининг аҳамияти мавзусида ҳам оммавий ахборот воситалари вакиллари билан мулоқот қилинди. 2009 йил якунига қадар бўлим ходимлари томонидан яна уч мартаба соҳавий хизматлар вакиллари иштирокида матбуот анжумани ўтказиш режалаштирилган.

Дарҳақиқат, кўпчилик олдига чиқиб, ҳуқуқий билимларни тарғиб қилиш, бу борадаги аҳволни таҳлил этиш учун кишининг ўзи пухта би-

лимга эга бўлиши лозим. Шу сабабли бўлинмада инсон ҳуқуқларига оид алоҳида кутубхона ташкил этилган. Шу ерда мавжуд компьютерларга амалдаги қонун ҳужжатларига киритилаётган ўзгартиш ва қўшимчаларнинг электрон варианты ўз вақтида жойлаштирилмоқда.

Вилоят прокуратураси, адлия бошқармасининг тегишли бўлимлари, Омбудсманнинг вилоят бўйича минтақавий вакили, Фуқаролик жамиятини ўрганиш институтининг ҳудудий ахборот-таҳлил маркази билан яқин ҳамкорлик ўрнатилган.

Ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан яратилган шарт-шароитларга ҳам боғлиқ. Вазирлик ва вилоят ИИБ раҳбарияти буни ҳисобга олиб, бўлинма ходимларининг самарали фаолият кўрсатиши учун зарур барча қулайликларни яратган. Уларга етарли хизмат хоналари ажратилиб, тўлиқ компьютерлаштирилган. Жойларда турли тадбирларни ўтказиш учун хизмат автомашинаси ажратилган. Бу эса бўлинма ходимларининг ўзларига кўрсатилаётган гамхўрликлардан руҳланиб, инсон ҳуқуқларини таъминлаш борасидаги ўз фаолиятларини янада такомиллаштиришларида муҳим аҳамият касб этади.

Бобомурод ТОШЕВ.

Навоий вилояти

ЖАҲОН

АЙВониДА ВАКОЛАТХОНАЛАР ЁПИЛДИ

Исломобод шаҳридаги Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бутунжаҳон озиқ-овқат дастури биносидан портлаш юз бергач, халқаро ташкилот Покистоннинг Карачи, Музаффаробод, Пешовар ва Кветте шаҳарларида фаолият олиб бораётган барча ваколатхоналарини ёпишга қарор қилди.

Полиция маҳкамасининг хабарига кўра, бомба портлаган жойда БМТ ваколатхонаси ходимларидан уч нафар ироқлик ва икки нафар покистонлик қурбон бўлган. Портлашни ҳеч қайси террорчи гуруҳ бўйнига олмаган.

ТАБИЙ ОФАТ

Ҳиндистонда муссон ёмғирлари натижасида сув тошқинлари келиб чиқди. Айниқса, мамлакатнинг Карнатака, Андра-Прадеш ва Махараштра штатлари аҳолиси табиий офатдан кўп жабр кўрди.

Маҳаллий ҳукумат вакилининг билдиришича, сув тошқинлари камида 200 дан ошқ одамнинг ҳаётига зомин бўлган, 1,5 миллион нафар киши бошпанасиз қолган.

ҲАРБИЙ АМАЛИЁТ ЎТКАЗИЛДИ

НАТОнинг Афғонистондаги қўмондонлиги мамлакат шарқда жангариларга қарши ҳарбий амалиёт ўтказилганини маълум қилди. Нуристон музофотида ташкил этилган мазкур тадбирда юздан ортиқ жангари йўқ қилинган. Айтишларича, бу амалиёт яқинда шу ҳудуддаги НАТО қароргоҳига уюштирилган ҳужумга жавобдир.

Эслатиб ўтамиз, ушундай жангарилар томонидан амалга оширилган босқинчилик чоғида коалиция кучларининг саккиз нафар аскари ҳаётдан кўз юмганди. Бу хунрезликни «Толибон» гуруҳи ўз зиммасига олганди.

РИМДАГИ ТОПИЛМА

Буюк британиялик археологлар Рим шаҳри яқинидаги харобалар орасидан эраимиздан аввалги III асрга тегишли қадимий саҳнани топишди. Унинг майдони 1600 квадрат метрга тенг бўлиб, саҳнадан гладиаторлар жангини ташкил этиш мақсадида фойдаланилган.

Мазкур меросни қидириш ишлари қарийб 140 йил давом этган. Яъни, унинг Рим атрофида жойлашганлигини дастлаб 1868 йилда италиялик археолог Рудольфо Ланциани айтиб ўтганди.

РАМЗЛАР ТАҚИҚЛАНДИ

Польшада коммунизмни эслатувчи рамзлар, улар сурати туширилган футболкалар ёки бошқа анжомлар савдоси тақиқланди. Кимки бу қоида билан бузса, жиноий жавобгарликка тортилади ва 2 йилга қамоқ жазосига ҳукм қилиниши мумкин. Айнан шунинг учун ҳам Жиноят кодексига ўзгартиш ва тузатишлар киритилиб, Сейм томонидан яқинда қайта қабул қилинди.

Таъкидлаш жоизки, худди шундай тақиқловчи қонунлар Болтиқ бўйидаги бошқа мамлакатларда ҳам қабул қилинган. Интернет ва ОАВ хабарлари асосида тайёрланди.

«ПАХТА – 2009»

МАСЪУЛИЯТЛИ ПАЛЛА

Сир эмас, бу йилги ёғингарчилик пахтани экиш ва йиғиштириб олишда пахтакорлар, фермеру деҳқонларни ташвишли аҳволга солиб қўйди. Ҳосилнинг бир мисқолини ҳам нобуд қилмай йиғиб-териб олиш, омборхоналарга жойлаш ва қайта ишлаш жараёни алоҳида масъулият талаб қилади. Пахта жуда тез аланга олиш хусусиятига эга бўлганлиги туфайли, уни ёнғиндан асраш муҳим вазифалардан биридир. Бу борада вилоят ИИБ ЁХБ ва «Бухоропахтасаноат» уюшмаси ҳамкорлигида вилоятнинг Шофиркон ва Олот туманлари пахта тозалаш заводларида ўтказилган қўшма семинар-кенгашларда алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Шунингдек, йиғим-терим мавсумига пухта тайёргарлик кўриш, пахтани сақлаш ва қайта ишлаш жараёнида ёнғин содир этилишига йўл қўймаслик, ушбу йўналишда масканлар раҳбарларининг масъулиятини ошириш, мавжуд камчиликларни бартараф этиш бўйича бажарилиши лозим бўлган вазифалар хусусида гап борди.

Буни чуқур ҳис этган вилоят ёнғин хавфсизлиги хизмати ходимлари бир қатор чора-тадбирлар кўришяпти. Улар пахта тозалаш ва қайта ишлаш корхоналарида туну кун навбатчиликда туриб, етиштирилган ҳосилни ёнғиндан муҳофаза қилишда иштирок этишади.

Мавсум бошланиши арафасида 10 та пахта тозалаш заводи ҳамда 30 та пахта қабул қилиш масканларининг аҳоли кўриб чиқилди. Текширувлар жараёнида айрим жойларда ёнғин хавфсизлигини таъминлаш қоидаларига риоя этишда бир қатор камчиликлар мавжудлиги аниқланди. Корхона ва масканлар мутасадди ходимларининг ёнғин хавфсизлиги масалаларига эътиборсизлиги туфайли ёнғинлар содир бўлиб туради. Ёнғинлар асосан масканлардаги кичик механизмларни ишлатишда ёнғин хавфсизлиги қоидаларига амал

қилмаслик, оловдан эҳтиётсизлик билан фойдаланиш, транспорт воситаларида учкун ўчиргичларнинг йўқлиги, носозлиги, пахта тайёрлаш масканларидаги кичик механизмларнинг электр кабелларини қоидага хилоф равишда ўтказиш, электр сим ва кабелларни устки ҳимоя қобиғининг ток кучига қаршилигини ўз вақтида синовдан ўтказмаслик, пахтани транспорт қатнови йўлларида қуритиш, хирмонларда ёхуд пахта хом ашёси юкланган транспортларда сигарет чекиш каби сабаблардан келиб чиқади.

Масканлардаги барча сув иншоотлари доимо сув захираси билан таъминланиши, ёнғин ўчириш автомобиллари ва мотопомпаларга техник хизмат кўрсатилиши, уларни шай ҳолатда тутиш, кичик механизмларни ёнғин хавфсизлиги қоидалари талабларига жавоб берадиган даражага келтириш муҳим эканлигини унутмаслик зарур. Масъулиятли паллада миллий бойлигимиз — пахтани ёнғиндан асраш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Акрам ТОИРОВ,
подполковник.

Бухоро вилояти.

ХАБАР

ПАХТАКОРЛАР ҲУЗУРИДА

Айни кунларда Қашқадарё вилоятида етиштирилган пахта ҳосилини қисқа фурсатларда йиғиб-териб олиш ишлари қизгин паллага кирди. Йиғим-теримга жалб қилинган ҳашарчию деҳқонлар далаларда шижоат билан меҳнат қилмоқдалар. Улар билан бир қаторда, вилоят ички ишлар идоралари ходимлари ҳам мавсум давомида жамоат тартибини сақлаш, ёнғин ва йўл

ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш борасида воҳа пахтакорларига камарбаста бўлаётир.

Ҳашарчиларнинг меҳнатдан сўнг мароқли ҳордиқ чиқаришлари учун республика ИИБ Ашула ва рақс ансамблининг бир гуруҳ санъаткорлари яқинда воҳага ташриф бўюришди. Таниқли хонандалар, қизиқчи ва раққосалардан иборат ижодий гуруҳ учта

жамоага бўлинган ҳолда ҳашарчилар ҳузурида концерт намойиш этишди. Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артистлар У. Тиллаев, А. Олимов, А. Ғаниев, қизиқчилар В. Шамсиев, Ў. Муҳаммадхўжаев, эстрада хонандаси О. Эшонхонова ва бошқалар дилтортар куй-қўшиқлари билан ҳашарчилар ғайратига ғайрат қўшишди.

Р. СОДИКОВ.

МИННАТДОРЛИК

Мен Қарши шаҳар тўртинчи митти-тумандаги 31-уй 30-хонадонда яшайман. 13 сентябрь куни эрталаб соат 9.00 ларда бир юмуш билан қўшнимизни кичик чикибману, эшикни очиб қолдирибман. Орадан бир соатлар чамаси вақт ўтиб уйга кирсам телевизор ёнидаги DVD плеери жойида йўқ. Номасълум шахслар DVDга қўшиб жинси шимимни ҳам олиб кетишган экан.

ПОСБОНЛАРИМИЗГА РАҲМАТ!

Ўша кунидек бу ҳақда Қарши шаҳар ИИБга хабар бердим. Воқеа жойини кўздан кечирган тезкор гуруҳ аъзолари ўғирланган нарсалар атрофидаги барча жиҳозлардан бармоқ излари намунасини олишди. Шу кун тушликдан сўнг уйимга профилактика инспектори келиб: «Қарши шаҳар ИИБ терговчиси А. Бозоровга бориб учрашинг», деди. Терговчининг хонасида уч киши ўтиришганди. Биттаси бизнинг оила билан борди-келди қилиб юрадиган танишимиз, иккинчиси терговчи бўлса, учинчиси тезкор ходим О. Тўраев экан. Улар мен билан саломлашгач, терговчи «Нарсаларингизни танийсизми?» — деган савол берди. «Ҳа, нега энди ўз нарсаларимни танимас эканман», — дедим. Терговчи ёнидаги шкафдан уйимдан йўқолган жиҳозларни кўрсатганда рост кўзларимга ишонмадим. Йўқолган DVD ва кийимимни кўриб қувониб кетдим. Маълум бўлишича, уйимга тушган ўғри рўпарамда ўтирган танишим Г. Ш. экан.

Ҳақли равишда осойишталик посбонлари деб аталган ўз касбининг фидойилари бор экан, ҳар қандай қинғирлик изи совумай фош этилиши тайин. Юртимиз тинчлиги, фуқаролар осойишталиги ишончли қўлларда эканлигига яна бир бор амин бўлдим. Улар борки, биз хотиржам яшаймиз. Посбонларимизга чин дилдан раҳмат айтгим келди.

Раъно ТИЛЛАЕВА.

Қашқадарё вилояти.

ЭЛ ИШОНЧНИ ОҚЛАБ

Қарши шаҳрида йилдан-йилга бир-бирдан обод, кўркам маҳаллалар сони ортиб бормоқда. Бунга мисол тариқасида «Кўрғонча» ва «Хонтепа» маҳалла фуқаролар йиғинларини айтиб ўтиш мумкин.

Бугунги кунда «Кўрғонча» билан ёнма-ён жойлашган «Зоғза» маҳалла фуқаролар йиғинларида истиқомат қилувчи 8500 нафар аҳолининг осойишталигини таъминлаш учун Қарши шаҳар ИИБ профилактика инспектори, капитан Турғун Йўлдошев масъул. Гарчи ёш бўлса-да, кўш маҳалла фуқароларининг яқин маслаҳатчисига айланган.

Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида ҳудудда содир этилган бешта жиноятнинг барчаси профилактика инспекторининг саъй-ҳаракатлари натижасида «иссиқ изида» очилди, — дейди Қарши шаҳар ИИБ ҲООБ бошлиғи, майор Элмурод Эшқобилов.

Илгари ҳам гиёҳвандлик жинояти билан судланган Ш. Бурҳоннинг хатти-ҳаракатлари Т. Йўлдошевда шубҳа уйғотади. Апрель ойининг бошларида ички ишлар бўлими тезкор ходимлари билан олиб борган талбир давомида Ш. Бурҳон кучада ҳолислар иштирокида гумонланувчи сифатида тўхтатиб текшириб кўрилганда, ёнидан героин топилди.

Ҳудудда ўн бир нафар муқаллам судланган шахслар, олти нафар но-расмий оқим аъзолари ҳисобга олинган бўлиб, капитан Т. Йўлдошев улар билан профилактик суҳбатлар олиб боришни катта қилмайди. Бир нафар нотинч оилада юзага келган нохуш вазият маҳалла фаолларида жиддий ташвиш уйғотди. Негаки бирники мингга, мингники туманга деганларидек, тинчлик бўлмаган оиланинг атрофида яшовчилар учун ҳам нотинчлик юзага келиши эҳтимолдан холи эмас.

Кўрғонча маҳалласида яшовчи эрхотин Мухтор ва Маликанинг тез-тез бўладиган жанжали маҳалла фаолларининг бир неча маротаба аралашуви билан ҳам барҳам топмагач, яраштириш комиссияси қарори билан суд орқали ҳал этиладиган бўлди.

Профилактика инспекторига хизматда «Маҳалла посбони» жамоат тузилмасининг раҳбарлари Ғофур Холмуродов (Кўрғонча маҳалласи) ва Неймат Халилов (Зоғза маҳалласи)лар камарбаста бўлмоқда. Диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия

масалалари бўйича маслаҳатчилар Замира Тўхтаева (Кўрғонча маҳалласи) ва Раима Темирова (Зоғза маҳалласи)лар эса хотин-қизлар ўртасида турли қонунбузарликларнинг олдини олиш билан бирга, фуқароларнинг фойдали иш билан бандлигини таъминлашда жонбозлик кўрсатиб келмоқда. Мактабларда кураш, волейбол, футбол, баскетбол, каратэ ва теннис каби спорт тўғрақларида эса ёшларнинг бўш вақтларини мазмунли ўтказиши учун барча шароитлар яратилган.

«Қишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили» Давлат дастуридан келиб чиққан ҳолда маҳаллаларда кўчалар ободлиги ва фаровонлигига ҳам алоҳида эътибор қаратиб келинмоқда. Хонақоҳ жомеъ масжиди атрофи ободонлаштирилиб, ҳовли саҳни ва кўча қайта асфальтлаштирилди. Икки маҳаллани бирлаштирувчи йўлнинг носоз жойлари ҳам қайта таъмирланиб, четларидаги ариқлар тозаланди, мевали ва манзарали кўчатлар ўтказилди. Шаҳарни янада ободонлаштириш мақсадида фуқароларнинг яшаш ўйлари атрофлари ҳам ҳомийлар кўмагида таъмирлангани ўзгача чирой кашф этаётир.

Қарши шаҳрининг файзли гўшасида жойлашган бу маҳаллаларда амалга оширилган эзгуликка йўғрилган савобли ишлар билан бирга, ҳуқуқбузарликлар, жиноятчиликнинг олдини олиш ва унга қарши курашиш борасидаги талбирлар салмоғи анча залворли. Бу ишларга катта ҳисса қўшган профилактика инспектори, капитан Турғун Йўлдошев Мустақиллигимизнинг 18 йиллиги муносабати билан Президентимизнинг Фармонида биноан «Шуҳрат» медали билан тақдирланди.

Содиқ РАХИМОВ.

Қашқадарё вилояти.

Йўл четида тўхтаб турган, кўшни вилоятнинг давлат рақам белгиси осилган қизил рангли «Тико» Аҳмадалини бефарқ қолдирмади.

ФИДОЙИЛИК ҚАДР ТОПАДИ

— Кечирасиз, маҳалла посбони Абдуллаевман, — деди рулда газета ўқиб ўтирган ҳайдовчига. — Меҳмон отангдек улуғ, деган гаплар бор. Шундоқ бўлса ҳам минг бора узр, бу ёғи хизматчилик, ҳужжатларингизни кўриб қўйсам.

— Бемалол, — деди меҳмон, ammo бир оз саросималангандек эди.

Аҳмадали ҳайдовчининг гувоҳномасини ва автомобиль техник паспортини синчиклаб кўздан кечиргач, яна бир карра узр сўраб, эгасига қайтарди.

Айни шу пайтда рўпарадаги хонадоннинг дарвозаси очилиб, ичкаридан оғзи тўла тилла тиш — тўрт нафар аёл солланиб чиқиб келишди. Аҳмадалига беписандлик билан қараб қўйгач, салондан жой олишди. Зум ўтмай қизил «Тико» бутунлай кўринмай кетди.

Яна ўз йўлида одимлаётган Аҳмадали:

— Ҳой, ука, тўхтаб туринг! — деган овозни эшитди-ю ортига ўгирилиб, ҳамқишлоғи Майрамхон опа Абдусаломовага кўзи тушди.

— Тинчликми, опа? — деб сўради хавотирланиб.

— Боягина қизил «Тико» ҳайдовчиси билан гаплашган экансиз, — деди аёл рангикути учиб. — Ўша машинада келган тўртта хотин гирт товламачи-муттаҳам экан. Уларни мутлақо танимасам-билмасам ҳам алдовларига учиб, 170 минг сўмлик тилла тақинчоқларимни қўшқўллаб тутқазиб юборибман!

— Тушқунликка тушмай туринг, опа, — деди Аҳмадали ўткинчи машинани тўхтатар экан. — Уша «Тико»нинг давлат рақам белгисини эслаб қолганман. Қани, кетдик!

Туман маркази — Навбахор қишлоғига кираверишда хизмат ўтаётган ИПХ инспекторлари воқеадан огоҳ бўлгач, бор диққат-эътиборларини қизил рангли автомобилларга қаратишди.

Ва ниҳоят, қутилаётган «Тико» Бешариқ томондан

елиб келди. Машинадаги олифта аёллар дастлаб «шошилиб турибмиз, қўйиб юбора қолинглар», дея роса ялинишди, кейин бекорга вақтимизни оляпсизлар, бунинг учун тегишли жойда жавоб берасизлар, дея айюҳаннос солишди. Фойдаси бўлмагач, тақдирга тан бериб, индамай қолишди.

Дастлабки тергов ҳаракатлари давомидаёқ уларнинг макр бобида қолдизни бенарвон урадиганлар хилидан эканликлари ойдинлашди. Улар Томоша қишлоғилик аёлга жабр етказишдан олдин Риштон ва Бешариқ туманларида ҳам бўлиб, содда хотин-қизларни чув тушириб келишган экан. Энди эса қилмишларига яраша жазо оладиган бўлишди.

Бу — Фурқат туманидаги «Томоша» маҳалла фуқаролар йиғинининг посбони Аҳмадали Абдуллаевнинг хизмат фаолиятидан бир лавҳа холос.

Томоша ва Қурултой қишлоқларидан иборат мазкур ҳудудда жами уч ярим минг нафарга яқин аҳоли истиқомат қилади. Табиийки, уларнинг орасида ҳуқуқбузарликка мойил шахслар йўқ, дея олмаймиз. Шундай бўлса-да, жиноятчилик йил сайин камайиб бораётир. Хусусан жорий йилда юқумли касалликлар шифохонасида содир этилган давлат мулкани ўзлаштириш билан боғлиқ

қонунбузарликдан ўзга бирорта ҳам нохуш ҳолат қайд этилмади.

— Бунинг сабаби — халқ таъбири билан айтганда, етти ёшдан етмиш ёшгача бўлган маҳалладошларимизни ортимиздан эргаштириб, жиноятчиликка қарши ялпи курашга кўтара олганимизда, — дейди маҳалла фуқаролар йиғини раиси Илҳомжон Турдиев ишонч билан. — Бу борада маҳалла посбони Аҳмадали Абдуллаевнинг хизматлари беқийс.

Чиндан ҳам Аҳмадали жонқуяр йигит. Маҳаллада истиқомат қилаётган жиноятга мойил шахсларни яхши билади, улар қандай яшаш-япти, нима билан шуғулланиш-япти, нимани режа қилиш-япти ҳаммасидан бохабар.

Худди шунингдек, хоҳ кечаси бўлсин, хоҳ кундузи маҳаллага бош суққан бегона шахс унинг назаридан четда қолмайди.

Яқинда бутун маҳалла бўйлаб хушхабар тарқалди. Эл тинчлиги, юрт осойишталигига камарбаста посбон Юртбошимиз Фармонида биноан «Шуҳрат» медали билан тақдирланди.

Раҳмонали ҚОСИМОВ.
Фаргона вилояти.

Суратда: маҳалла посбони Аҳмадали Абдуллаев (чапда) маҳалла фуқаролар йиғини раиси Илҳомжон Турдиев билан.

СУЛОЛА

ОТ ИЗНИНИ ТОЙ БОСАР

Асака тумани ИИБ тергов бўлини масида ўз касби-га меҳр қўйган ходимлар кўпчилигини ташкил этади. Бу эса жиноят ишлари ма-лакали тергов қилинишида муҳим омил бўлмоқда. Лейтенант Азизбек Маниёзовнинг ушбу бўлинмада хизмат қилаётганига унча кўп бўлгани йўқ. Лекин у тиришқоқлиги сабабли ҳамкасблари ўртасида хурмат-эътибор қозонди.

— Азизбек меъёрий ҳужжатларни беҳато юритиши, жиноят ишларини тергов қилаётганда шахс тақдирига адолат мезони асосида ёндашаётгани ўз касбининг билимдони эканли-

гидан далолат беради, — дейди туман ИИБ тергов бўлини маси бошлиғи, капитан Асрорбек Араббоев.

Дарҳақиқат, Азизбек ёш бўлишига қарамай муайян тажриба тўплаган терговчилардан ҳисобланади.

— Яқинда менга одам савдоси билан боғлиқ жиноий ҳаракатни тергов қилиш топширилди, — дейди лейтенант Азизбек Маниёзов. — Б. Ҳайдар 2007 йилнинг август ойи-

дан 2008 йилнинг июнь ойига қадар Асака туманида яшовчи 66 нафар фуқарони алдаб, уларга Россия Федерациясидаги гишт заводида ойига 350-700 АҚШ долларигача иш ҳақи берилди, дея ўша ерга олиб боради. Уларнинг фуқаролик паспортларини олиб қўйиб, ойлаб иш ҳақи бермасдан, маънавий ва руҳий тазйиқ ўтказди. Ишчиларга «пулингизни уйингизга жўна-

тиб турибман», деб ёлғон гапирди.

Ҳамқишлоғига алданганини сезган фуқаролардан айримлари турли йўллار билан Асакага қайтиб келиб, туман ИИБга мурожаат қилишди. Ҳозирда мазкур ҳолат юзасидан тергов ҳаракатлари якунланиб, «иш» судга юборилди.

Лейтенант Азизбек Маниёзов ички ишлар ходимлари сулоласидан. Отаси

Адҳамжон ака Маниёзов узоқ йиллар ички ишлар идораларида хизмат қилиб, подполковник унвони билан фахрийликка кузатилган. Амакилари Аҳмаджон ака истеъфодаги полковник, Улуғбек эса Наманган шаҳар ИИБда масъул лавозимда хизмат қилмоқда.

— Ёшлигимдан дадам ва амакиларимга ҳавас қилиб, келгусида улар каби ички ишлар ходими бўлишни

дилимга жо қилган эдим, — деди А. Маниёзов. — Ўрта мактабни тамомлаб, Фаргона Давлат университетида ўқишга кирдим. 2006 йилда мазкур олийгоҳни тамомлаб, ички ишлар тизимида хизмат қилаяпман. Касб сир-асрорларини ўрганишимда ҳамкасбларим, капитанлар Яшнаербек Раимжонов, Шерзодбек Мамажонов ва Асрорбек Араббоевлар катта ёрдам беришди.

Азизбек ўзи танлаган соҳани пухта эгаллаш мақсадида маҳоратини ошириб бормоқда.

Азизхон БУЗРУКОВ.
Андижон вилояти.

25 ОКТЯБРЬ – ИЧКИ ИШЛАР ИДОРЛАРИ ХОДИМЛАРИ КУНИ

«ХАВАСИМНИ
ОҚЛАГАН
ЎҒЛИМ»

«Далажон, бугун тунда ёнимга келганингизда сизга ку-ў-ў-п нарсаларни айтмоқчи эдим, бироқ улгуролмай қолдим. Укам Саиджоннинг кулишлари, мактабга чиқиш учун тайёргарлик кураётганини... Э, айтаверсам гапим жуда кўп. Бир нарсани сурамоқчи эдим, нега сиз доим менга осмондан тикилиб тураверасиз?»

Бугун-чи, далажон бувим бизни бозорга олиб бордилар. Бизга чиройли кийимлар, сумка, китоб, дафтар, ручкалар олиб бердилар. Мелиса амакиларни кўриб укам: «Менга ҳам милиция кийим обертасиз, мактабга ўшани кийиб бораман», — деб туриб олди. У бу йил биринчи синфга борапти. Бир амаллаб овутиб, уйга қайтдик. Саиджон-чи, уйга келибоқ шапкангизни, формангизни кийиб олди. Буни кўриб бобом «Эркинимни худди ўзи-я, илоё, умри ўхшамасин», деб секин бошқа хонага чиқиб кетдилар. Билман бундай пайтда ҳеч кимга сездирмай кўзларини артиб оладилар. Укам сизни жуда соғинибди. «Дадани кўрсатинг», — дейди. Мен «дадам бизни кўриб турибдилар», десам, «нега менга кўринмайдилар?» деб хафа бўлиб қолди. Далажон, бир мартагина укажонимнинг ҳам олдига келинг. У сизни жудаям соғинган, сиздек қахрамон бўлмоқ-

чи...» Даласининг суратига тикилиб турган Нигоранинг бу сўзларини эшитиб, уни юпатмоққа жазм қила олмадим. У ўтирган хонанинг эшигини секингина ёпиб, чиқиб кетдим. Эркин Саидовнинг бири-бирдан зийрак, қошу кўзи отасига ўхшаб кетадиган фарзандларини кўрганимда қақнус куши ёдимга келарди. Зеро, Саиджоннинг «дадамга ўхшаб мелиса бўламан» дейиши ўша қақнус боласини эслатди, менга.

Қарияларимиз илоҳим ҳеч кимга фарзанд доғини кўрсатмасин, дейишади. Навқирон умрдан қолган эсдаликлар инсонга озгина бўлса-да тасалли берса, кексаликни билмай кетганининг доғи бари-бир алам-лидир. Ота ўз фарзандини хотирламасин экан. Кўпни кўрган, юзидан нур ёғилиб турган инсоннинг чеҳрасига бир пасда қайғу соя таш-

лаши, намчил мижжаларини арта-арта ўғли ҳақида сўзлаётгандаги ҳолатига дейдаси қаттиқ инсон ҳам дош беролмайди.

— Устозларим Эркин Шайхов, Эркин Турдиевларга ҳавас қилиб ўғлимга «Эркин» деб исм қўйгандим, — дейди Ғайбулла ака. — Уларга ўхшаб илмли, кўнгли очиқ, дарёдил бўлишини истагандим. Болалигида жуда шўх эди, техникага жуда қизиқар, бузилиб қолган дазмол, телевизорларни ҳам ўзича тузатишга ҳаракат қиларди. Ҳатто бир гал ўриндигига ёстиқ қўйиб машинамни ҳайдаганини кўриб қолганман. Онаси, опаси, сингисини жуда эъзозлар, қачон қарама, қизиқ-қизиқ гаплар айтиб кулдириб ўтирарди. Итларни жуда яхши кўрарди. Шунинг учун уйимизда ҳалигача турли зотдаги итларни парвариш қиламиз. Ҳаммасини Эркиним олиб келганди. Баъзан бўш вақтлариди уларни айлантириб келарди-да, кун ботгач «юр галстугингни боғлаб кўяй» деб итни инига боғлаб қўярди. Устозларимни қилган ҳавасим армон

бўлмади. Китоб йиғиш, ўқиш жону-дили эди. Уйда техникага оид китобларнинг сон-саногини йўқ. Уни шунчалик тиришқоқ, интилувчанлигини кўриб онаси: «ўғлимга кўз тегмасин» деб ҳар келганида исирик тутатарди.

Афсуски, у бугун орамизда йўқ. Уни эслаб юрак-бағрим эзилади. Аммо менга фақат бир нарсани ўғлимнинг умри зое кетмаганлиги, унинг элу юрт бахти учун ҳалок бўлганлиги тасалли беради...

«ОИЛАМИЗ
ЭРКАСИ ЭДИ...»

— Оиламизнинг кенжатоий эди, — деб гап бошлади марҳум қахрамонимиз катта лейтенант Муҳиддин Амановнинг акаси Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси Ядро физикаси институти илмий ходими, физика-математика фанлари номзоди Мухтор Омонов. — Укам дарахтларни ўстиришни, пайванд қилишни яхши кўрарди. Чаққон, эпчиллиги учун барча ишни бир зумда бажариб бўларди. Тўйларда кураш тушиб катта бўлган эмас-

ми, мард, ҳеч нарсадан кўрқмасди. Болалигида роса кўп кабутарлари бўларди. Овқатланаётганида ҳам кабутарлар елкасидан тушмасди.

Низомий номидаги Тошкент Давлат педагоги-

«ХОТИРАНГИЗ ҚАЛЬ АРДОҒИ»

Изтироб эскирмайди. Дард янгиламанавради. Жасорат эса мангу яшайди. Бугунги тинч ҳаётимиз учун шахид кетганларнинг хотираси эса ҳаммиша абадий. Улар фарзандларининг умрида яшашади... Кўз қарашлари бири-бирига ўхшайдиган бу йигитлар дўст ҳам эдилар. Фельтвори ҳам ўхшаш, бири-бирини тўлдириб турарди. Йўқса, ўша кунни олган маошига бири қизига велосипед олиб беришни, иккинчиси «кўнглинг тусаган нарсани олгин» деб турмуш ўртоғига тайинлаб кетмасди.

Фарзандини бир бор кўришни, қулига олиб эркалашни истаган эди Муҳиддин ака. Вафотидан олти ой ўтиб қизчалик бўлди. Ёлгоранинг қошу-кўзи, жилайишлари худди отасилек. Гуё Муҳиддин ака қизалоғининг жисмида яшаётгандек. Аслида ҳам шундай, ўз Ватани ва халқини ёвуз ниятли кишиларнинг хуружидан ҳимоя қилиб, навқирон ёшида шахид кетган Эркин Саидов, Муҳиддин Аманов каби қахрамон йигитларимиз нафақат яқинларининг, балки ҳар бир юртдошининг қалбида яшайди.

Гули Нигор АВАЗОВА.

ХИЗМАТЛАРДА

ҚҮРИҚДАГИ МАСКАНЛАР КЎПАЙМОҚДА

Наманган вилояти ИИБ хузуридаги кўриқлаш бўлими ва унинг қуйи тизимлари томонидан айни пайтда 858 та турли тоифадаги халқ хўжалиги объектлари ва 128 та фуқаролар хонадони кўриқланмоқда. Уларнинг 846 таси кўриқлаш ва ёнгин хабаргоҳлари билан жиҳозланган, 750 таси техник кўриқлаш пунктларига уланган, 288 таси эса икки ҳамда ундан ортиқ босқичли кўриқлаш хабаргоҳлари билан таъминланган.

Таъкидлаш жоизки, кўриқлаш хизмати йилдан-йилга такомиллашиб бормоқда, эски техникалар ўрнига янги, замонавий ускуналар кириб келмоқда. Бўлимимиз ва унинг жойлардаги бўлинмалари раҳбарлари томонидан вилоят ҳудудида фаолият кўрсатаётган корхона, ташкилот, муассаса, хусусий шўба бошлиқлари ҳамда аҳоли ўртасида ана шулар, кўриқлаш тизимининг имкониятлари ва афзалликлари тўғрисида тушунтириш ишлари олиб борилаётир. Бунинг натижасида жорий йилнинг иккинчи чорагида 126 та халқ хўжалиги объектлари 58 та алоҳида хоналари билан янгитдан кўриқлаш учун қабул қилинди. Ана шу масканлар ва 45 та объектдаги эскириб қолган ускуналар ўрнига янги, энг замонавий кўриқлаш ва ёнгин хабаргоҳлари ўрнатилиб, техник жиҳатдан мустаҳкамлиги таъминланди. Талайгина фуқароларнинг хонадонлари ва шахсий мулкларини сақлаш жойлари ҳам шундай ускуналар билан жиҳозланди, 39 таси техник кўриқлаш пунктларига уланди.

Шулар билан бир қаторда, шахсий таркибининг маънавий билимини ошириш, хизмат бурчига садоқат руҳида тарбиялаш, жанговар ва касбий тайёргарлигини кучай-

тиришга ҳам катта эътибор қаратилаётгани эришилаётган ютуқларда муҳим омил бўлмоқда. Ўтган давр мобайнида кўриқланаётган бирорта масканда ўғрилиқ, ёнгин ёки жиноий тажовуз содир этилишига йўл қўйилмагани фикримизнинг далилидир.

2009 йилнинг ўтган даврида 1150 нафардан ортиқ шахс майда ташмачиликка йўл қўйгани учун ушланиб, қарий 6 млн. сўмдан зиёд моддий товар-бойликлар ўз эгаларига қайтарилди. 1036 нафар шахсга нисбатан тўпланган ҳужжатлар суд идораларига юборилиб, маъмурий жазо чоралари қўлланилди.

Шунингдек, ходимлар вилоят ҳудудида жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, намунали жамоат тартибини сақлаш, аҳоли хавфсизлигини таъминлаш борасидаги тадбирларда ҳам фаол иштирок этмоқда. Жумладан, бошқа хизматлар билан ҳамкорликда муқаддам содир этилган 185 та жиноят очилди, битта жиноятнинг олди олинди. 2009 йил иккинчи чорагининг ўзида муқаддам жиноят содир этиб, яшириниб юрган 7 нафар шахс ушланди.

Бугунги кунда кўриқлаш хизмати ходимлари ўзларига билдирилган ишонччи шараф билан адо этмоқдалар. Имкониятларимиз кундан-кун ошиб, кўриққа олинаётган масканлар сони кўпайиб бормоқда. Ҳозирда вилоятимиздаги хоҳлаган ташкилот, корхона, муассасалар, шунингдек, хусусий тадбиркорлар ва фуқароларга хизмат кўрсатиш учун етарли куч ҳамда воситаларга эгамиз.

Тоҳиржон НОСИРОВ,
майор.

Наманган вилояти.

ПАСПОРТИМИЗ – МИЛЛИЙ ҒУРУРИМИЗ

Шаҳарлараро қатнайдиган автобус бекатида 25 ёшлар чамасидаги бир йигит «мени ҳам олиб кетинг», деб илтимос қилар, аммо ҳайдовчи кўнмасди. Ёши каттароқ киши орага тушган эди, жигибийрон бўлиб:

МЎЪТАБАР ҲУЖЖАТ МАСЪУЛИЯТИ

— У паспортини йўқотиб қўйган, юкхонада кетишга ҳам тайёр, лекин мен бундай қилолмайман. Чунки ЙПХ масканларида бунинг учун жавоб беришни истамайман, — деди.

— Киши шахсини тасдиқловчи ҳужжатга ҳам шу даражада масъулиятсиз бўладими? — деб йўловчига танбех берди халиги киши.

Қорақалпоғистон Республикаси ИИБ ХЧК ва ФРБ ходимларининг саъй-ҳаракати билан паспорт тартиботи қоидаларига амал қилмаётган ҳамда фуқароликни тасдиқловчи ҳужжатга нисбатан бефарқ муносабатда бўлаётган фуқаролар ўз вақтида аниқланиб, тегишли чора кўрилоқда. Жорий йилнинг ўтган даврида амалга оширилган ишлар таҳлили ҳам соҳа самарадорлигини оширишга етарли эътибор қаратилаётганидан далолат беради. Шу йилнинг ўтган даврида 61 минг 623 та фуқаролик паспортлари расмийлаштирилди. Фуқаролар томонидан паспорт тартиботига тааллуқли масалалар бўйича мурожаат қилинган уч мингдан ортиқ ариза ўз вақтида кўриб чиқилиб, ижобий ҳал этилди.

Ҳуқуқбузарлик ва жиноятчиликнинг олдини олиш мақсадида соҳавий хизматлар билан ҳамкорликда ўтказилган тадбирларда 141080 та объектлар текширилиб, паспорт-виза қоидаларини бузган 6782 нафар шахс аниқланди. Улардан жами 98

млн. 717минг 778 сўм жарима ундирилди. Шунингдек, республикамизга ноқонуний йўллар билан кириб келган қўшни давлатларнинг 106 нафар фуқароси аниқланиб, мамлакатимиз ҳудудидан чиқариб юборилди. Ҳеч қандай ҳужжатга эга бўлмаган 258 нафар фуқаро шахсини аниқлаш мақсадида реабилитация марказига жойлаштирилди.

Ёшлар қалбида она-Ватанга муҳаббат туйғусини уйғотиш мақсадида ўқув юртларида бир қатор ташкилотлар билан ҳамкорликда фуқаролик паспортини тантанали равишда топшириш доимий йўлга қўйилган. Жорий йил июль ойининг охирида Қорақалпоғистон Республикаси Ички ишлар вазири, полковник Оринбай Турдақов раҳбарлигида бўлиб ўтган йиғилишда Президентимизнинг шу йил 23 июндаги «Ўзбекистон Республикасида паспорт тизимини янада такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармони бўйича қилиниши лозим бўлган вазифалар белгилаб олинди. Ҳозирги вақтда барча шаҳар ҳамда туман ИИБ паспорт бўлими ва бўлинмаларида фуқаролар янгитдан жорий қилинган биометрик паспортларни ўз вақтида олиши учун барча зарур шарт-шароитлар яратилган.

Дурдибой ХУДОЙШУКУРОВ,
Қорақалпоғистон Республикаси.

ҚОНУН — ҲУҚУҚ КАФОЛАТИ

«ФУҚАРОЛАРНИНГ МУРОЖААТЛАРИ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИГА ШАРҲ

III. ФУҚАРОЛАРНИНГ АРИЗАЛАР, ТАКЛИФЛАР ВА ШИКОЯТЛАР БЕРИШ ТАРТИБИ ҲАМДА УЛАРНИ КЎРИБ ЧИҚИШ

15-модда. Аризалар, таклифлар ва шикоятларни бериш тартиби

Фуқароларнинг ариза, таклиф ва шикоятлари уларда кўйилган масалаларни ҳал этиш ваколат доирасига кирадиган давлат органига бевосита ёки бўйсунув тартибда юқори турувчи органга берилди.

Фуқаро ариза, таклиф ва шикоятни шахсан беришга, шунингдек, бу борадаги ваколатни ўз вакилига беришга ёки муурожаатнинг алоқа воситалари орқали юборишга ҳақли. Вояга етмаганлар ҳамда муомалага лаёқатсиз шахслар манфаатларини кўзлаб ариза, таклиф ва шикоят уларнинг вакиллари томонидан қонун ҳужжатларида назарда тутилган тартибда берилиши мумкин.

Ариза, таклиф ва шикоятга улар юзасидан илгари қабул қилинган, фуқародаги мавжуд қарорлар (ёки уларнинг нусхалари), шунингдек ариза, таклиф ва шикоятни кўриб чиқиш учун зарур бўлган бошқа ҳужжатлар илова қилиниши мумкин.

Фуқаро муурожаат эта туриб, дастлаб ўз ариза, таклиф ёки шикоятни моҳиятан кўриб чиқиш ваколат доирасига кирадиган давлат органини аниқлаб олиши керак. Бунинг учун малакали ҳуқуқшунос ёки адвокат хизматидан фойдаланиш мақсадга мувофиқ бўлади. Фуқаро ўз муурожаатини уни моҳиятан ҳал этиш ваколат доирасига кирадиган давлат органига бевосита бериши ёки бўйсунув тартибда юқори турувчи давлат органига юбориши мумкин. Аммо ушбу ҳуқуқдан фойдаланаётган фуқаро бўйсунув тартибда юқори турувчи давлат органи билан юқори турувчи давлат ҳокимияти органини аралаштириб юбориши керак эмас. Бинобарин, бўйсунув тартибда юқори турувчи давлат органи ладанда, айни бир давлат органи тизимида юқори поғонада турувчи давлат органи тушунилмоғи керак.

Масалан, фуқаро ер участкаси ажратишни сўраб, туман ҳокимлигига ариза билан муурожаат қилганида бўйсунув тартибда туман ҳокимлигига нисбатан юқори турувчи

орган бўлиб вилоят ҳокимлиги ҳисобланади. Шунга кўра фуқаро ўзининг муурожаати юзасидан туман ҳокимлиги томонидан қабул қилинган қарордан норози бўлган тақдирда бўйсунув тартибда вилоят ҳокимлигига шикоят қилиши мумкин.

Амалиётда шунга кузатиш мумкинки, айрим фуқаролар масалани моҳиятан ҳал этиш ваколатига эга бўлган давлат органларини четлаб, бирданига юқори давлат ҳокимияти органларига муурожаат этадилар. Масалан, фуқаро ўз мақсадига тез ва қисқа муддатда эришилишини таъминлаш истаги билан муурожаатдаги масала туман ёки вилоят даражасида ҳал этилиши мумкин бўлса-да, маҳаллий давлат органларига эмас, балки тўғридан-тўғри Ўзбекистон Республикаси Президентига, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати, Қонунчилик палатаси ёки Вазирлар Маҳкамасига муурожаат этади. Бундай ҳолатларда мазкур давлат органлари, шарҳланаётган Қонун талабларидан келиб чиқиб, муурожаатни моҳиятан ҳал этиш ваколатига эга бўлган давлат органларига ёки бўйсунув тартибда қуйи тузилмаларига юборди. Бу эса, ўз навбатида, муурожаатни мазмунан кўриб чиқиш муддатларига ўз таъсирини кўрсатади. Холбуки, фуқаролар ўз муурожаатларини дастлаб тааллуқчилигига қараб қуйи давлат органларига юборишлари, уларнинг қарори ёки жавобидан норози бўлсаларгина бўйсунув тартибда юқори турувчи давлат органига муурожаат қилишлари мақсадга мувофиқдир.

Инобатта олиш керакки, мамлакатимизда фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёни маҳаллий давлат органларининг масъулиятини янада оширишини, давлат органлари марказий идораларнинг ваколатларини босқичма-босқич уларнинг қуйи тузилмаларига ўтказиб боришни тақозо этади.

Фуқаро ўзининг конституциявий ҳуқуқларини амалга ошириш борасида давлат органига шахсан ўзи муурожаат қилишга ёки ўз имкониятлари чекланган тақдирда ёхуд хоҳишига кўра, ўзга бир шахсни вакил қилиш йўли билан ушбу ваколатни унга беришга ҳақли. Вакил орқали иш тутилганда, фуқаро иккинчи шахсга учинчи шахслар олдида ўз номидан ҳаракат қилиш ва-

колатини берувчи ишончнома расмийлаштириши лозим. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 140-моддасига кўра, ваколатларнинг бошқа шахсга берилишига асос бўлган ишончнома нотариал тасдиқланган бўлиши керак. Ишончнома кўпи билан уч йил муддатта берилиши мумкин. Агар ишончномада муддат кўрсатилмаган бўлса, у берилган кундан бошлаб, бир йил мобайнида ўз кучини сақлайди. Фуқаролик кодексининг 139-моддаси талабларидан келиб чиқиб, нотариус томонидан тасдиқланган, Ўзбекистон Республикасидан ташқарида ҳаракатларни амалга оширишга мўлжалланган, амал қилиш муддати кўрсатилмаган ишончнома уни берган шахс томонидан бекор қилинганга ўз кучини сақлайди.

Фуқаро муурожаатини юборишда фойдаланиши мумкин бўлган алоқа воситаларига почта, электрон почта, компьютер диски, телефон алоқа воситалари кирди. Шунга кўра, фуқаро ёзма муурожаатини ўзи хоҳлаган ҳажмда қорғозда, электрон почтада ёки бошқа замонавий алоқа воситаларида юбориши мумкин.

Агар фуқаро ўз муурожаатини электрон почта орқали юборилган бўлса, унда «Электрон рақамли имзо тўғрисида»ги ҳамда «Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни талабларига амал қилиши шарт.

«Электрон ҳужжат айланиши тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунининг 6-моддасида эса электрон ҳужжатнинг қуйидаги мажбурий реквизитлари бўлиши зарурлиги белгилаб берилган, яъни электрон рақамли имзо; электрон ҳужжатни жўнатувчи юридик шахснинг номи ёки электрон ҳужжатни жўнатувчи жисмоний шахснинг фамилияси, исми, отасининг исми; электрон ҳужжатни жўнатувчининг почта ва электрон манзили; ҳужжат яратилган сана. Қонун ҳужжатларида ёки электрон ҳужжат айланиши иштирокчиларининг келишуви билан электрон ҳужжатнинг бошқа реквизитлари ҳам белгилиши мумкин.

Электрон почта орқали юборилган муурожаатга жавоб почта алоқалари хизмати орқали ҳам юборилиши мумкин.

Шуни айтиб ўтиш лозимки, муурожаат телефон алоқа воситаси орқали берилганда, у

оғзаки муурожаат билан бир хил аҳамиятга эга бўлади. Фарқи шундаки, фуқарони шахсан қабул қилиш орқали муурожаат қабул қилинаётганда, фуқаро ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатларини кўрсатиши лозим бўлади, аммо муурожаат телефон орқали қабул қилинганда, бундай имконият мавжуд бўлмайди. Шу сабабли, муурожаат телефон орқали қабул қилинаётганда, фуқаронинг шахси ҳамда у билан боғланиш мумкин бўлган алоқа воситалари тўғрисида аниқ ва тўғри маълумотлар олинишига эришиш лозим бўлади.

Вояга етмаганлар ҳамда муомалага лаёқатсиз шахслар манфаатларини кўзлаб ариза, таклиф ва шикоят уларнинг вакиллари, яъни ота-оналари, фарзандликка олувчилари ҳамда васийлари ёки ҳомийлари томонидан берилиши мумкин. Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг 32-моддасига кўра, васийлар ва ҳомийлар ўз ҳимояларидаги шахсларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳар қандай шахслар билан муносабатларда, шу жумладан, судларда ҳам махсус ваколатсиз ҳимоя қиладилар.

Вояга етмаганларга васийлик ва ҳомийлик уларнинг ота-онаси, фарзандликка олувчилари бўлмаган, ота-онаси суд томонидан ота-оналик ҳуқуқларидан маҳрум қилинган тақдирда, шунингдек, бундай фуқаролар бошқа сабабларга кўра, ота-она ҳимоясидан маҳрум бўлиб қолган, хусусан, ота-она уларни тарбиялашдан ёхуд уларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишдан бўйин товлаган ҳолларда белгиланади.

Ариза, таклиф ва шикоятга илгари уларни кўриб чиқиш юзасидан қабул қилинган, фуқарода мавжуд бўлган қарорлар (ёки уларнинг нусхалари), шунингдек ариза, таклиф ва шикоятни кўриб чиқиш учун зарур бўлган бошқа ҳужжатлар илова қилиниши мумкин. Қонунда мазкур норманинг ўрнатилиши юқори турувчи давлат органларидан фуқароларнинг муурожаатлари билан ишлаш жараёнини енгиллаштириш билан бир қаторда муурожаат этувчининг манфаатларига ҳам тўла мос келади. Чунотчи, фуқаро ўз муурожаатининг илгари кўриб чиқилганида қабул қилинган қарор нусхасини илова қилиши орқали юқори турувчи орган томонидан мазкур муурожаатни кўриб чиқиш учун дастлаб қуйи органга тақдоран юборилишининг, шунингдек, ортиқча вақт йўқотилиши, овозгарчиликнинг олдини олиш мумкин бўлади.

(Бошланиши ўтган сонларда. Давоми бор).

● Давлат божи қандай ҳолларда қайтариб берилди?

Агар сиз давлат божини тўлаб қўйганингиздан кейин ишингиз судда кўрилмаслиги маълум бўлса, унда тўланган сумма қонунда белгиланган тартибда қайтарилди.

Тўланган давлат божи қуйидаги ҳолларда қисман ёки тўла қайтарилиши керак:

қонун ҳужжатлари бўйича талаб қилинганидан ортиқ бож тўланган бўлса;

аризани (шикоятни) қабул қилиш рад этилган бўлса;

аризалар (шикоятлар) қонунда назарда тутилган асослар бўйича даъвогарга қайтариб берилса;

иш судга тааллуқли бўлмаганлиги сабабли ишни юритиш тугатилган бўлса;

ариза муомалага лаёқатсиз шахс томонидан берилганлиги сабабли кўрмасдан қолдирилган бўлса.

Агар сиз давлат божини белгиланганидан

ДАЪВО АРИЗАСИ

ортиқ тўлаб юборган бўлсангиз, қонунда назарда тутилган ҳолларда давлат божининг ортиқча тўланган қисми қайтариб берилди.

Елда тутинг

Давлат божини қайтариш суднинг ажрими асосида молия органлари томонидан амалга оширилади.

● Давлат божи қачон қайтариб берилмайди?

Ариза муомалага лаёқатсиз шахс томонидан берилганлиги сабабли кўрмасдан қолдириш ҳолатидан ташқари бошқа асослар бўйича ариза кўрилмасдан қолдирилса ёки сиз давлат божини тўлаб қўйганингиздан сўнг даъво талабини камайтирган бўлсангиз тўланган давлат божи қайтариб берилмайди.

Хусусан, қуйидаги

ҳолларда:

суд даъвони кўриб чиқишга қабул қилган бўлса-ю, лекин даъвогар арз қилган талабларидан воз кечса; жавобгар ихтиёрий равишда даъво талабини тан олса;

даъвогар даъво талабини ўзгартирса ва даъво баҳосини камайтирса; тарафлар ишни келишув битими билан тамомласа давлат божи қайтарилмайди.

Юқорида айтиб ўтилган ҳолатларда тўланган давлат божини қайтариб бериш учун асос йўқ.

● Ишни кўриш билан боғлиқ чиқимлар

Ишни кўриш билан боғлиқ чиқимларга қуйидагилар кирди:

гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар, таржимонларга тўланиши лозим бўлган суммалар; жойга бориб кўздан

кечириш билан боғлиқ харажатлар;

қонунда назарда тутилган ҳолларда, жавобгарни қидириш учун қилинган харажатлар;

суднинг ҳал қилув қарорини ижро этиш билан боғлиқ харажатлар.

● Гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар, таржимонларга тегишли суммаларни тўлаш ва уларнинг ўртача иш ҳақи сақлаб қолиниши таъминлаш тартиби қандай?

Гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар ва таржимонларга тегишли суммалар, улар ўз вазифаларини бажариб бўлганларидан сўнг, харажат тарафлардан ундириб олинган олинмаганлигидан қатъи назар, суд томонидан тўланади.

Экспертлар ва мутахассислар суднинг топширигига мувофиқ бажарган

ишлари учун ҳақни, башарти бу иш уларнинг хизмат бурчлари доирасига кирмаса, оладилар.

Гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар ва таржимонларнинг судга бориши муносабати билан ишда бўлмаган вақтида уларнинг иш жойидаги ўртача иш ҳақи қонунда белгиланган тартибда сақланади.

Меҳнатга оид муносабатларга киришмаган гувоҳларга одатдаги машғулотлардан қолдирилганликлари учун амалда сарфлаган вақтларини ва жорий этилган энг кам иш ҳақини ҳисобга олиб ҳақ тўланади.

● Гувоҳларга, экспертларга, мутахассислар ва таржимонларга ҳақини қим ва қачон тўлайди?

Гувоҳларга, экспертларга, мутахассисларга, таржимонларга тўланиши

лозим бўлган пулни ёки жойга бориб кўздан кечиришга кетадиган харажатлар учун зарур бўлган пулни тегишли илтимос билан муурожаат қилган тараф олдиндан тўлаб қўяди.

Агар бу илтимосни иккала тараф қилган бўлса ёки гувоҳларни, экспертларни, мутахассисларни, таржимонларни чақириш, жойга бориб кўздан кечириш суднинг ташаббуси билан амалга оширилса, бунинг учун керакли суммани тарафлар баб-баравар тўлайдилар.

Юқорида кўрсатиб ўтилган суммаларни суд харажатларини тўлашдан озод қилинган тараф тўламайди.

Гувоҳлар, экспертлар, мутахассислар ва таржимонларга тегишли бўлган суммалар улар ўз вазифаларини бажариб бўлганларидан сўнг суд томонидан тўланади.

(Бошланиши ўтган сонларда. Давоми бор).

МУНАЖЖИМЛАР БАШОРАТИ

Келгуси ҳафта учун

КҮЙ

Юлдузлар ҳафтанинг биринчи ярмида саломатликка жиддий эътибор қаратиш зарурлигини уқтиряпти. Халқ табобати усулларида фойдаланиш ҳам яхши самара беришини унутмаслик лозим. Майший масалаларни ҳал этиш учун киришинингиз мумкин. Келгуси режаларни тузишда умр йўлдошингиз билан маслаҳатлашишни унутманг. Ўзбилармончилик, худбинликнинг оқибати яхши бўлмаслигини эслатиб қўямиз.

СИГИР

Ҳафтанинг биринчи ярми янги танишувлар учун қулай бўлиши кутилмоқда. Фарзандлар билан очик мулоқотда бўлиб, уларнинг муаммоларини ҳал этишга ҳаракат қилинг, кўмаклашинг! Ҳафтанинг иккинчи ярмини саломатликни тиклаш, мустаҳкамлаш, даволанишга бағишлаган маъқул. Бироқ шифокор тавсияси, маслаҳатига амал қилмай, ўзбилармончилик билан даволаниш оғир асоратларга олиб келишини эсдан чиқарманг!

ЭГИЗАКЛАР

Ҳафтанинг биринчи ярмида киришини маслаҳат берамиз. Зарур нарсаларни харид қилишингиз ҳам мумкин. Ҳафтанинг иккинчи ярмида эҳтиросли, қимор ўйинларидан узоқроқ юрган маъқул. Янги танишувлар жиддий, ишқий муносабатларга айланиши, шу билан бирга, айрим муаммоларнинг келиб чиқишига сабаб бўлади.

КИСҚИЧБАҚА

Ҳафтанинг биринчи ярмида куч-қувват, фаоллигингиз ошиши кутиляпти. Дилкаш суҳбатлар бўлиши мумкин. Вазминлик, самимийлик билан суҳбатдошингизда яхши таассурот қолдиришга ҳаракат қилинг. Бу мавқеингизнинг ошишига туртки бўлиши мумкин. Янги режа ҳақида турмуш ўртоғингиз билан маслаҳатлашганингиз маъқул. Худбинлик, ўзбошимчалик жанжал келтириб чиқариши мумкинлигини эслатиб ўтамиз.

АРСЛОН

Юлдузлар ҳафтанинг биринчи ярми молия ва моддий аҳволни яхшилаш масаласини ҳал этиш учун қулай келишидан дарак берапти. Эҳтиёткорлик, етти ўлчаб бир кес мақоласига амал қилиш лозим. Ортиқча ҳаракат қилмай, ҳовлиқмасдан ишга киришини маслаҳат берамиз. Яқин кишилар маслаҳатига қулоқ тутиш фойдадан холи бўлмайди. Бунинг учун бир-бирингизни тўғри тушунишга ҳаракат қилинг.

БОШОҚ

Вазият ҳафтанинг биринчи ярмида нисбатан жиддий, бироқ ёқимли, жозибали бўлиши тақозо этади. Ташқи кўркемлик, савлат атрофдагиларнинг эътиборини тортиб, муносабатини ўзгартириши мумкин. Янги дўстлар, ҳамфирлар пайдо бўлиши эҳтимолдан холи эмас. Ҳафтанинг иккинчи ярмини саломатликка бағишлашни маслаҳат берамиз. Шифокор маслаҳати ва парҳез қондасига қатъий риоя этиб, ортиқча вазндан қутулиш мумкинлигини амалда исботланг, натижасидан қувонасиз.

ТАРОЗИ

Ижодий ўсиш, руҳий ривожланиш имконияти ҳафта бошида пайдо бўлиши кутилмоқда. Ижодкорлар касб маҳоратини намоён қилишлари мумкин бўлади. Юлдузлар ҳафтанинг иккинчи ярмида ҳам ижодий ишларда омад кулиб боқишидан дарак бермоқда. Оилавий масалаларини ҳал этишни кейинга қолдирган маъқул. Спорт, ақлий мусобақаларда иштирок этиб, голиб бўлиш мумкин.

ЧАЁН

Бу ҳафта ўқиш, янги фан ўрганиш, билимни бойитиш учун қулайдир. Бунинг учун яқка тартибда шуғулланмасдан гуруҳ, тўғарака аъзо бўлган маъқул. Бой дунёқарашга эга кишилар билан танишиш мумкин. Бу келгусида мустаҳкам муносабатли дўстликка айланади. Ҳафтанинг иккинчи ярмида яхши ҳордиқ чиқариб, куч-қувват тўплаш учун вақт ажратинг. Турли миш-мишларга аралашиб қолишдан эҳтиёт бўлинг.

ЁЙ

Авалдан тузилган режа ни амалга ошириш учун таваккал қилишни маслаҳат берамиз. Омад кулиб боқиши мумкин. Бу тақдирингизда ўзгариш яшаши мумкин бўлган имкониятлардан бири эканини унутманг. Ҳафтанинг иккинчи ярмида шерик, ҳамфирлар кўпайиб қолади. Улар орасида ўз манфаати учунгина парвона бўлаётганлари ҳам борлигини ажрата билинг. Яхши ҳамкорларга хайрихоҳлик қилиш лозим.

ТОҒ ЭЧКИСИ

Оилавий муносабатларни мустаҳкамлаш, айримлар учун тиклаш имконияти пайдо бўлади. Янги режалар ҳақида ўзаро маслаҳатлашиш, бир қарорга келиш ўртадаги илиқликка сабаб бўлади. Бунинг учун ҳар икки томон баравар ҳаракат қилмоғи керак. Мақсадга эришиш ҳафтанинг иккинчи ярмида амалга ошиши мумкин. Келишмовчилик, жанжал сабабини қидириш, кимнидир айбдор қилишга уринмаган маъқул.

ҚОВҒА

Ҳафтанинг биринчи ярми муҳим, келгуси ишларни амалга ошириш учун қулай бўлади. Қизгин меҳнат, ташаббус, фаоллик танлаган йўлингизда олға боришда асосий омил эканини унутманг! Ҳафтанинг иккинчи ярмида бегоналар таъсирига тушиб қолишдан эҳтиёт бўлинг. Кўпчиликка эргашган ютқазмайди. Ҳар бир қадамни ўйлаб босишга ҳаракат қилинг! Кам гапириб, кўп эшитган маъқул.

БАЛИК

Шахсий муносабатларни ўзгартириш, аниқроғи ўстириш лозим. Учрашувга чиқиб, ишқий муносабатлар ўрнатишга ҳаракат қилинг. Ёлғизлар, бўйдоқлар учун янги учрашувлар бўлиши, пировард натижада ишқий муносабатларга айланиши кутиляпти. Таваккалчиликдан четроқ юрган маъқул. Сирли, эсдан чиқиб кетган мавҳум ҳолатларни очиш, аниқлаш имконияти тугилади.

ҲАФТАЛИК ТЕЛЕДАСТУРЛАР

ДУШАНБА, 12 ОКТЯБРЬ

«O'zbekiston»

Ҳурматли телетомошабинлар! Профилактика муносабати билан душанба, 12 октябрь кунини «O'zbekiston» телерадиоканали ўз кўрсатувларини соат 14.55 дан бошлайди.
14.55 Кўрсатувлар дастури.
15.00 «Тахлилнома».
15.45 ТВ - анонс.
15.50 «Ватанпарвар».
16.30 «Очун».
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ - анонс.
17.15 «Қонун ҳимоясида».
«Болалар сайёраси»:
17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».
17.50 «Сизнинг адвокатингиз».
17.55 Т/с «Турмуш чорраҳаларида».
18.35 2009 йил — Кишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили. «Кишлоқ шифокори».
18.55 «Бир кун».
19.20 «ТВ - шифокор».
19.25, 19.55, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». (рус).
20.00 ТВ - анонс.
20.05 Т/с «Туташ тақдирлар».
20.45 «Ватанимни куйлайман».
20.50 ТВ - анонс.

21.00 «Ахборот».
21.30 «Муқаддас қадамжолар».
21.55 «Қирол Сежонг». Т/с.
22.40 «Иқлим».
22.45 «Нейрохирург». Т/с.
23.25 «Олам ва одам» дастури: «Сув ости дунёси».
23.50 Тунги наволар.
«Uzbekistan»
23.55 Кўрсатувлар дастури.
00.00 «Ватанпарвар».
00.40 «Кишлоқ шифокори».
01.00 «Ахборот». (рус).
01.30 ТВ - анонс.
01.35 «Ҳаётбахш наволар».
02.30 «Маънавият» дастури.
03.30 «Бир кун».
03.55 ТВ - анонс.
04.00 «Ахборот».
04.30 «Истеъдод».
04.50 «Чемпион».
05.10 «Икки дарё оралигида».
05.30 «Очун».
05.40 Тонгги наволар.

«Yoshlar»

Қадрли телетомошабинлар! Профилактика муносабати билан, 12 октябрь кунини «Yoshlar» телеканални ўзининг кўрсатувлар дастурини соат 14.55 дан бошлайди.
14.55 Дастурнинг очилиши.
15.00 «Қамолот хабарлари».
15.10 «Бугундан эсдалик».
15.30 «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».

15.35 «Муъжизавий дунё».
15.55 «Қишлоғимга хат».
16.00 «ДАВР».
16.10 «Даврнинг боласи».
16.20 «Мультипанорама».
16.30 Биология дарси. «Табиаат кирралари».
16.40 2009 йил - Кишлоқ тараққиёти ва фаровонлиги йили: «Кишлоқдаги тенгдошим».
16.55 «Миллий мерос».
17.00 «KINOMANIYA».
17.30 «Севги афсонаси». Б/ф. 1-қисм.
18.35 Фарғона вилоят телерадиокомпанияси тақдим этади: «Кўқон уймакорлик мактаби».
18.50 «UzEX».
18.55 «Тафаккур чироғи».
19.00 «ДАВР».
19.30 «Кўнгил боғи». Т/с.
20.20 «Автопатруль».
20.40 «Соғлик - бойлик».
21.00 «Шерюрак». Т/с.
21.50 «Кўнгил».
22.00 «Давр».
22.30 Миллий кино: «Осмондаги болалар».
00.00 «Юрт тинчлиги».

«Тошкент»

ҲУРМАТЛИ ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР! ПРОФИЛАКТИКА МУНОСАБАТИ БИЛАН 12 ОКТЯБРЬ КУНИ «TOSHKENT» ТЕЛЕКАНАЛИ ЎЗИНИНГ КўРСАТУВЛАР ДАСТУРИНИ СОАТ 14.55 ДАН БОШЛАЙДИ.
14.55 Кўрсатувлар тартиби.
15.00 «Пойтахт».

15.20 «Анонс».
15.25 «Куз эртаги». Т/с.
16.20 «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари». Х/ф.
17.10 «Кундуз амакининг ҳикоялари». М/ф.
17.20 «Карвонсарой».
17.30 «Аёл қалби».
17.50 «Хуқуқшунос маслаҳати».
17.55 «Телекурьер-маркет».
18.15 «Анонс».
18.20 «Тошкентнинг илм масканлари».
18.30 «Пойтахт».
18.50 «Муҳаббат қаҳваси». Т/с.
19.40 Бизнес-«Пойтахт».
19.45 «Ўйларим».
19.50 «Саломат бўлинг!» (рус).
20.00 «Пойтахт». (рус).
20.20 «Тошкент ва тошкентликлар». Бевосита мулоқот.
21.00 «Аччиқ ёлғон». Т/с.
21.30 «Пойтахт».
21.55 Мумтоз наволар.
22.00 «Телекурьер-маркет».
22.20 «Кино SMS-со звёздами».
22.25-23.55 «Крылышко или ножка». Х/ф.

«Sport»

Телетомошабинлар диққатига! Профилактика муносабати билан 12 октябрь кунини «Sport» телерадиоканали ўз кўрсатувларини 18.00 дан бошлайди.
18.00 «Тет-а-тет».

18.10 «Баркамол авлод».
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.55 Теннис. Тошкент челленжер турнири.
20.55 «Футбол шарҳи».
21.30 «Хабарлар»
21.55 ИнтерФутбол.
23.25 Баскетбол. Мустақиллик кубоғи. Финал.
00.25 «Тунингиз осуда бўлсин!»

ТВ-МАРКАЗ

07.00-15.00 ПРОФИЛАКТИКА
15.00 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»
15.30 Сериал «ТАЙНЫ СМОЛВИЛЛЯ»
16.30 Ўзбек наволари
17.30 «Топ-10»
18.30 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»
19.00 Ўзбек наволари
21.00 Сериал «ПРИТВОРЩИК»
22.00 «ЭЛИЗАБЕТТАУН» худфильм
00.20 Миксер

«ЎЗНТТ»

06.30 «Асрлар садоси»
07.00 Тонгги наволар
07.30 «Парламент соати»
07.50 «Сўғдиёна» мунис аёллар кўрсатуви
08.00 «Яхши кайфият»
08.30 Болалар соати: «Янги авлод»
09.00 «Ёшлар» студияси кўрсатуви
09.30 «Бриллиант қўл» б/ф
11.00 «Кутилмаган томоша»

11.10 Ҳужжатли фильм
11.35 Худудий телестанциялар лойиҳалари
11.45 «Тарона»
12.15 «Бизнес репорт»
12.30 «Денгиз аждаҳоси» т/с
13.00 «Йўқотилган йиллар» т/с
13.30 «Ҳижрон» т/с
14.00 Кўнгил наволари
14.30 Оилавий экран: «Шумтақа бола» б/ф
16.00 «Қаратэчи кўппак» б/ф
17.00 «Асрлар садоси»
17.30 Болалар соати: «Янги авлод»
18.00 «Ёшлар» студияси кўрсатуви
18.25 «Ой чиқмаган окшом» в/ф (1-қисм)
18.50 «Тарона»
19.20 «Адашганлар қисмати» х/ф
19.55 «Азия-лото»
20.30 «ХУДУД» ахборот таҳлилий дастури
20.50 «Сўғдиёна» мунис аёллар кўрсатуви
21.00 «Ҳижрон» т/с
21.30 «Бизнес-репорт»
21.45 Кечки мусиқий бекат
22.00 «Йўқотилган йиллар» т/с
22.30 «Яхши кайфият»
23.00 Кечки кинозал: «Ажал сўқмоғи» б/ф
00.15 «Тунги ором» мусиқий дастур
00.30 «ХУДУД» ахборот таҳлилий дастури

СЕШАНБА, 13 ОКТАБРЬ

«O'zbekiston»

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Изҳор».
7.15 ТелеТеатр: «Диёнатга хиёнат».

19.00 «Навоийни англаш».
19.20 «ТВ - шифокор».
19.30 «Ахборот». (рус).

«Uzbekistan»

00.00 «Ойдин ҳаёт». Ток-шоу.
00.50 «Юртим бўйлаб» дастури: «Тулпорим».

«Yoshlar»

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00 «Салом, ёшлар!»
8.00 Миллий сериал: «Мафтуна».

12.10 «Кунгил боғи». Т/с.
12.55 «Табиатни асрайлик!»
13.00 «ДАВР».
13.10 Тарих дарси. «Карфаген».

«Тошкент»

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес-«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.

9.30 «Пойтахт».
9.45 «Тошкентда латифа».
9.55 «Телекуррьер-маркет».
10.20 «Саломат бўлинг!» (рус).

«Sport»

7.00 «Бодрое утро».
7.50 «Тет-а-тет».
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.25 «Малахов +».

13.00 «ПроФРИНГ».
16.55 Футбол. «Пахтакор» - «Бунёдкор».
18.50 «Хабарлар» (рус)
19.20 Футбол. Ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони. 1/2 ФИНАЛ.

ТВ-МАРКАЗ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
07.40, 08.30, 13.50 Ўзбек наволари
08.00, 15.00 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»

«УзНТТ»

06.30 «Асрлар садоси»
07.00 Тонгги наволар
07.30 «ХУДУД» ахборот-таҳлилий дастури

07.50 «Сугдиёна» мунис аёллар курсатуви
08.00 «Янги кайфият»
08.30 Болалар соати: «Янги авлод»
09.00 «Ёшлар» студияси курсатуви

ЧОРШАНБА, 14 ОКТАБРЬ

«O'zbekiston»

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Изҳор».
7.15 ТелеТеатр: «Диёнатга хиёнат».

20.15 «Сайлов - демократия кўзгуси».
20.45 «Ватинимни куйлайман».
21.00 «Ахборот».

«Uzbekistan»

00.20 «Тараннум».
01.00 «Ахборот». (рус).
01.30 «Салом, ёшлар!»

«Yoshlar»

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00 «Салом, ёшлар!»
8.00 Миллий сериал: «Мафтуна».

12.10 «Кунгил боғи». Т/с.
12.55 «Таълимга эътибор - келажакка эътибор».
13.00 «ДАВР».
13.10 Футбол. Ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони. Ярим финал (Такрор)

«Тошкент»

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес-«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.

10.45 «Ҳақиқат чегараси». Т/с.
11.15 «Тупроқдаги мўжиза». Т/ф.
11.35 «Анонс».
11.40 «Сиздан угина, биздан бугина». Б/ф.

«Sport»

7.00 «Бодрое утро».
7.50 «Тет-а-тет».
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.25 «Малахов +».

18.55 Оғир атлетика. Осиё кубоги.
19.50 «Спортлото».
20.00 Теннис. Тошкент челленжер турнири.

ТВ-МАРКАЗ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»
08.30 Ўзбек наволари
09.30 Сериал «Притворщик»

«УзНТТ»

06.30 «Асрлар садоси»
07.00 Тонгги наволар
07.30 «ХУДУД» ахборот-таҳлилий дастури

07.50 «Сугдиёна» мунис аёллар курсатуви
08.00 «25-кадр» кинокурсатув
08.30 Болалар соати: «Янги авлод»
09.00 «Ёшлар» студияси курсатуви

ПАЙШАНБА, 15 ОКТАБРЬ

«O'zbekiston»

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Изҳор».
7.15 ТелеТеатр: «Диёнатга хиёнат».

19.30 «Ахборот». (рус).
20.00 «Кун мавзуси».
20.10 Т/с «Денгиздан томчи».

«Uzbekistan»

00.15 «Ҳамон ёдимда...»
01.00 «Ахборот». (рус).
01.30 «Салом, ёшлар!»

«Yoshlar»

6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00 «Салом, ёшлар!»
8.00 Миллий сериал: «Мафтуна».

11.50 «Қишлоқ тараққиёти».
12.10 «Кунгил боғи». Т/с.
12.55 «Табиатни асрайлик!»
13.00 «ДАВР».

«Тошкент»

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес-«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.

10.25 «Тошкентда латифа».
10.30 «Пойтахт». (рус).
10.40 «Ҳақиқат чегараси». Т/с. (рус).

«Sport»

7.00 «Бодрое утро».
7.50 «Тет-а-тет».
8.00 «Хабарлар» (рус)
8.25 «Малахов +».

18.10 «Баркамол авлод».
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.55 «Спорт салтанати».
19.15 Оғир атлетика. Осиё кубоги.

ТВ-МАРКАЗ

07.00, 07.40 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
08.00, 15.00 Сериал «Жассига ўхшаши йўқ»

06.30 «Асрлар садоси»
07.00 Тонгги наволар
07.30 «ХУДУД» ахборот-таҳлилий дастури
07.50 «Сугдиёна» мунис аёллар курсатуви

ЖУМА, 16 ОКТЯБРЬ

«O'zbekiston»

- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.05 «Изҳор».
7.10 ТелеТеатр: «Ҳасан Кайфий».

- 19.30 «Ахборот». (рус).
20.05 Т/с «Денгиздан томчи».
20.35 «Олтин мерос».
20.40 «Очун».

«Yoshlar»

- 7.00 «Салом, ёшлар!»
8.00 Миллий кино: «Ган».
8.25 «Рақслар гулдастаси».

- 13.10 «Табиат дарси. «Қадимги Миср».
14.00 «Тараннум».
14.40 «Табиати асрайли!»

«Тошкент»

- 7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес-«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.

- 10.20 «Репортаж».
10.30 «Пойтахт». (рус).
10.45 «Ҳақиқат чегараси». Т/с. (рус).

«Sport»

- 7.00 «Бодрое утро».
7.50 «Тет-а-тет».
8.00 «Хабарлар» (рус)

- 18.55 Огир атлетика. Осиё кубоги.
19.55 Футбол. Ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони. 3 – ўрин учун.

ТВ-МАРКАЗ

- 07.00 Ўзбек наволари
08.00, 15.00 Сериал «Жассига ўхшаш йўқ»
08.30 «Style.uz» дnevник неди

- 07.30 «ХУДУД» ахборот-таҳлилий дастури
07.50 «Сугдиёна» мунис аёллар курсатуви
08.00 «Якши кайфият»

ШАНБА, 17 ОКТЯБРЬ

«O'zbekiston»

- 6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 «Изҳор».
7.15 ТелеТеатр: «Ҳасан Кайфий».

- 19.30 «Ахборот». (рус).
20.05 «Сайлов – демократия кўзгуси».
20.35 «Шарк тароналари».

«Yoshlar»

- 6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00 «Салом, ёшлар!»
8.00 Миллий кино: «Ҳайвонот боғи».

- 12.55 «Тошкент кўчалари».
13.00 «ДАВР».
13.10 Футбол. Ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони. Финал (Турро)

«Тошкент»

- 7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес-«Пойтахт».
8.35 Мумтоз наволар.

- 10.20 «Саломат бўлинг!»
10.30 «Пойтахт». (рус).
10.40 «Ҳақиқат чегараси». Т/с. (рус).

«Sport»

- 8.00 «Бодрое утро».
8.50 «Хабарлар» (рус)
9.10 Футбол. Ёшлар ўртасида жаҳон чемпиони. 3 – ўрин учун.

- 10.50 «Хабарлар»
11.10 Теннис. Тошкент челленжер турнири. Полуфинал.
17.00 Футбол. Ўзбекистон чемпиони. «Пахтакор» - «Навбахор».

ТВ-МАРКАЗ

- 07.00, 07.40 Ўзбек наволари
07.30 Prime time (рус)
08.30 «Style.uz» дnevник неди

- 21.30 «Премьера» (узб)
22.00 «БОЙ БЕЗ ПРАВИЛ» худ. фильм
00.00-01.40 «Другая музыка»

«YzNTT»

- 06.30 «Асрлар садоси»
07.00 Тонги наволар
07.30 «ХУДУД» ахборот-таҳлилий дастури

ЯКШАНБА, 18 ОКТЯБРЬ

«O'zbekiston»

- 5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иқлим».

- 19.00 «Юртим бўйлаб» дастури: «Табиат билан юзма-юз».
19.20 ТВ - анонс.
19.25, 20.55 Эълонлар.

«Yoshlar»

- 6.55 Дастурнинг очилиши.
7.00 «Бугун».
7.30 «Табассум қил!»

- 10.40 «Шерюрак». Т/с.
11.25 «Билим ва тафаккур».
11.30 «Куёв». Спектакль.
12.50 «Тошкент таронаси».

«Тошкент»

- 7.25 Кўрсатувлар тартиби.
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.30 Бизнес-«Пойтахт».

- 12.15 «Саргузаштлар ороли».
12.40 «Истеъдод».
13.00 «Салом, Тошкент!»
14.05 «Чеча». Ўзбек Давлат драма театринг спектакли.

«Sport»

- 8.00 «Бодрое утро».
8.50 «Тет-а-тет».
9.00 «Хабарлар» (рус)

- 18.00 «Жасур болалар».
18.30 «Версия». Информационно-аналитическая программа.
19.05 «Спорт – менинг ҳаёти».

ТВ-МАРКАЗ

- 07.00 Ўзбек наволари
08.30 «Style.uz» дnevник неди

- 21.30 «Премьера» (рус)
22.00 «ПЯТОЕ ИЗМЕРЕНИЕ» худ. фильм
00.10 Миксер

«YzNTT»

- 06.30 «Асрлар садоси»
07.00 Тонги наволар
07.30 «Лакки» б/ф (Хиндистон)

ЭЛ-ЮРТ ОСОЙИШТАЛИГИ ЙЎЛИДА

25 октябрь – Ички ишлар идоралари ходимлари куни олдида

Бугунги кунда ички ишлар идоралари сафларида Ватанимиз манфаатларига садоқатли, муносиб ўғил-қизларимиз халқимизнинг тинч ва осойишта ҳаётини асраш йўлида мураккаб вазифаларни адо этиб келмоқда.

Ислон КАРИМОВ.

Мамлакатимиз ўз мустақиллиги ва суверенитетини қўлга киритган дастлабки кунлардан бошлаб жамиятимизда барқарорликни таъминлаш, фуқароларимизнинг тинчлиги ва осойишталигини асраш ҳал қилувчи вазифалардан бирига айланган. Ўтган давр ичида эл тинчлиги, юрт осойишталигини сақлаш, фуқаролар хавфсизлигини таъминлаш йўлида қатор ижобий натижалар қўлга киритилди ва бу борадаги саъй-ҳаракатлар давом эттирилмоқда. Бу аввало, мамлакатимиз ҳаётининг барча жабҳаларида ўтказилаётган кенг қамровли ислохотлар мевасидир, деб бемалол айта оламиз. Чунончи, республикамиз ички ишлар идоралари фаолияти ана шу ўзгаришлар самараси ўлароқ янада такомиллашиб бораётганини эътироф этиш жоиз. Энг муҳими, эл-юрт осойишталигини сақлаш, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш борасидаги шарафли ва ғоят масъулиятли хизматимиз ҳуқуқимизнинг тинчлик ва осойишталиги билан биргача муносиб ва ҳақдорлик билан амалга оширилди.

Юртбошимизнинг Ўзбекистон Республикаси ички ишлар идоралари ходимларига йўлаган байрам табригида таъкидланганидек: «...Ана шундай юксак мақсад-муддаоларга эришиш учун истиқлол йилларида юртимизда қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашнинг муҳим бўғини бўлган ички ишлар идоралари тизимини чуқур ислоҳ қилиш бўйича кенг кўламли, мазмун-моҳиятига кўра улкан ишлар амалга оширилди.

Ички ишлар идораларининг юқоридан қуйиғача бўлган барча тузилмалари амалда сифат жиҳатидан бутунлай янги асосда шакллантирилди, ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш ва жиноятчиликка қарши курашнинг замонавий усул ва воситаларидан фойдаланган ҳолда, жамоат хавфсизлигини таъминлашнинг самарали тизимини қарор топтириш бўйича устувор вазифалар белгилаб олинди. Бундай ўзгариш ва ислохотлар биринчи галда уюшган жиноятчилик, терроризм ва наркотрафика қарши курашни кучайтиришга, тезкор-қидирув хизматла-

ри ва тергов бўлинмаларини мустаҳкамлаш, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, пост-патруль хизмати фаолиятини такомиллаштириш ва профилактика хизмати ролини ошириш, шунингдек, республикада ёнғин хавфсизлиги тизимини қайта кўриб чиқишга қаратилганини таъкидлаш зарур.

Ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, бу вазифаларни амалга ошириш ички ишлар идораларининг қиёфаси ҳамда улар фаолиятининг маъно-моҳиятини принципиал жиҳатдан ўзгартиришга хизмат қилди».

Ислохотлар туфайли ички ишлар идораларининг энг етакчи хизмат ва бошқармаларининг фаолияти жаҳон андозаларига мос равишда такомиллаштирилди.

Шу ўринда биргина ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш хизматида амалга оширилган ўзгаришларни бир кўз олдимизга келтириб кўрайлик. Ушбу соҳавий хизматда ислохотлар бошланишидан олдин ўша пайт атамаси билан айтганда, участка нозирларининг аксарияти ҳеч қандай қўлайликларга эга бўлмаган кўримсиз хоналарда ишлашарди. Бугунги кунга келиб юртимизнинг барча ҳудудларида, ҳатто энг чекка қишлоғу овулларида ҳам зарур алоқа воситалари, компьютер техникаси билан таъминланган, замонавий мебеллар билан жиҳозланган, камида учта хонадан иборат милиция таянч пунктлари қад ростлади. Айни дамда уларнинг сони уч ярим мингдан зиёд. Фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш идоралари билан бир бинода ёки ёнма-ён жойлашган ушбу масканларда профилактика инспекторлари маҳалла оқсоқоллари, яраштириш комиссияси аъзолари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар, посбонлар билан баҳамжиҳат фаолият кўрсатишмоқда. Эндиликда милиция таянч пунктлари фуқароларнинг мушуқлини осон, узоғини яқин қилмоқда, шу ернинг ўзида одамларнинг анча-мунча ҳуқуқий муаммолари ҳал этилмоқда.

Кўз тегмасин: замонавий тинч, осмонимиз мусаффо, халқимиз яратувчилик меҳнати билан банд. Юртимиз кундан-кунга чирой очмоқда, давлатимизнинг иқтисодий салоҳияти, жаҳондаги обрў-этибори, нуфузи тобора ортмоқда. Ўзбекистонимиз жаҳоннинг энг ривожланган давлатлари билан бўйлаш-

моқда, улар билан дўстона алоқаларни ўрнатиб, турли соҳаларда ҳамкорлик қилиб келаяпти. Албатта, мана шундай фаровон, тинч, осойишта кунларга ўз-ўзидан эришилгани йўқ. Ўтган йиллар давомида юртимизда рўй берган нохуш воқеалар, диний экстремистик оқимларнинг малайлари ва бир гуруҳ ватанфурушларнинг чойчақасига учган ғаламис кимсалар томонидан амалга оширилган кўпуровчилик ҳаракатлари ички ишлар хо-

вий ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ҳамда эл тинчлиги, юрт осойишталигини таъминлашда юксак касб маҳоратини намойиш этиб, зиммаларидаги вазифаларни сидқидилдан бажариб келмоқдалар.

Шу ўринда айтиш лозимки, бу ғоят масъулиятли ва мураккаб вазифаларни талаб даражасида бажариш кўп жиҳатдан ички ишлар идораларининг моддий-техника базасига боғлиқ. Бу борада вазирилик ва унинг қўйи бўғинлари томонидан талай

этилиши билан етук мутахассис кадрлар етиштириб чиқаришга эришилди.

Жиноятчиликка қарши курашиш, унинг олдини олиш осон иш эмас. Бунинг учун ички ишлар ходими аввало, жисмонан чириккан, соғлом ва бақувват бўлиши билан бирга, касбий ҳамда жанговар тайёргарликни пухта эгаллаган бўлиши лозим. Бу борада республика «Динамо» жисмоний тарбия ва спорт жамияти ва унинг қўйи бўғинлари томонидан зарур чора-

тадбирлар амалга оширилмоқда. Булардан ташқари, ходимларнинг жанговар шайлигини янада кучайтиришда ИИБ ва унинг жойларидаги ИИБларининг тегишли хизматлари томонидан спортнинг кўпкураш, қўл жанги каби турлари бўйича мусобақалар, кўриктанловлар ташкил этилаётгани қўл келаяпти.

Энг асосийси, ички ишлар ходими Конституция ва қонунларни яхши билиши, уларга риоя қилмаётганларга нисбатан муросасиз бўлмоғи лозим. Чунки, қонунларни билмаслик ёки уларга амал қилмаслик жиноятчиликнинг кўпайишига сабаб бўлади. Ҳар бир ходим қонунларни яхши ўзлаштириши билан бирга, уларни кенг омма ўртасида тарғиб этиши керак. Шунингдек, соҳа ходимлари миллий истиқлол мафқурасидан озикланиши, азалий қадриятларимизни чуқур ўрганишлари мақсадга мувофиқдир. Зеро, Юртбошимиз таъкидлаганларидек: «Фақатгина чинакам маърифатли одам инсонийликни, миллат қадриятларини, бир сўз билан айтганда, ўзлигини англаши, эркин ва озод жамиятда яшаш, мустақил давлатимизнинг жаҳон ҳамжамиятида ўзига муносиб, обрўли ўрин эгаллаши учун фидойилик билан курашиши мумкин».

Кўриб турибдики, фақат маърифатли жамиятдагина миллий туйғу, она-Ватанга муҳаббат, садоқат ҳисси мутлақлашиб боради. Ўзгаришлар, ислохотлар мамлакатни обод ва фаровон бўлишига замин яратади.

Ички ишлар ходимининг иш самараси кўп жиҳатдан фуқаролар билан муомала одобиининг қай даражада шаклланишига боғлиқ. Ички ишлар идоралари вакилининг инсонлар муомаласи ва муносабатларининг асо-вий мезони барчага баробарлик, инсонийлик ва адолат тамойилларига амал қилиш билан ўлчанади. Шу нуқтаи назардан олиб қаралса, ички ишлар тизимида аҳоли билан доимо мулоқотда бўлувчи профилактика инспекторлари, пост-патруль, йўл-патруль

хизматлари ходимлари зиммасига алоҳида масъулият юклатилади. Уларнинг ҳар бир сўзи, хатти-ҳаракати, фуқароларга нисбатан муносабати бутун ички ишлар тизимига нисбатан халқнинг баҳоси нечоғлик бўлишини ифодалайди. Шунинг учун ҳам ушбу соҳавий хизматлар вакилларининг оилада, кўча-кўйида, хизмат пайтида ўзини тутиши, давлат ва юрт манфаатини шахсий манфаатидан устун қўйи олиши фазилати юқори даражада бўлиши лозим.

Президентимиз «Хавфсизлик ва тинчлик учун курашмоқ керак» номли асарда таъкидлаганларидек: «Биз тинчлик ва осойишталикни, озодлик ва адолатни юксак кадрлайдиган, тарихнинг барча оғир синовларидан мардона ўтиб, ҳамиша мағрур бўлиб яшашга ўрганган халқимиз. Биз – Жалолиддин Мангуберди, Амир Темур сингари буюк зотларнинг авлодлари, ўз она юртимизда озод ва мустақил яшашга ҳақлимиз. Ватанимизни кўз қорачигидай асраб, элимиз, юртимиз шаънини, ор-номусимиз, қадр-қимматимизни, мунис оналаримиз, аёлларимиз ва қизларимизни ҳимоя қилиб, матонатли миллат, буюк ва жасоратли халқ бўлиб яшашга муносибимиз.

Энг муҳими, қалбимизда гуруримиз, билагимизда кучимиз бор экан, биз тинчликни ҳимоя қилишга, унга хавф солаётган кучларга қарши курашишга, қаддимизни тик тутиб, бошимизни баланд кўтариб яшашга қодирмиз».

Айни пайтда осойишталик посбонларининг замонамиз тинч деб хотиржамликка берилишларига асло ҳақлари йўқ. Зеро, бугунги тинчлик-осойишталигимизни кўра олмайдиган кучлар ҳам йўқ эмас. Қолаверса, аксар хавф-хатарлар ортиқча хотиржамликка берилишдан, локайдликдан келиб чиқади. Шундай экан, давр ички ишлар идоралари ходимларидан ҳамиша хушёр, сергақ бўлишни, мамлакат тинчлиги, осойишталигини, мустақиллигимизни мустаҳкамлаш йўлида фидойилик кўрсатишларини, юрт манфаатини ҳамма нарсадан устувор деб билишларини, мамлакатнинг нури истиқболни йўлида ҳалол, сидқидилдан хизмат қилишларини тақозо этади.

Ишончим комилки, бу юксак масъулиятни дилдан ҳис этган ходимларимиз, ўз олдларига қўйилган вазифаларни виждонан адо этиб, кўзланган натижаларга эришиб, осойишталик посбони деган улғу номни шараф билан оқлайдилар.

Қобилжон ШОКИРОВ,
капитан.

Ички ишлар ходими Конституция ва қонунларни яхши билиши, уларга риоя қилмаётганларга нисбатан муросасиз бўлмоғи лозим.

димларини ҳар тарафлама жиддий синовлардан ўтказди. Соҳа ходимлари азиз жонларини қурбон қилиб бўлса-да, Ватанимиз осойишталигини сақлаб қолишди. Осойишталик посбонларининг фидойилиги, машаққатли хизматлари Юртбошимиз ва ҳуқуқимиз томонидан муносиб тақдирланиб келинаёпти. Қанчадан-қанча мард, бурчига садоқатли ҳамкасбларимиз кўксини бугунги кунда Ватанимизнинг юксак мукофотлари беэаб турибди. Шу билан бирга, намунали хизмат қилиб ҳамкасбларига ўрнак бўлаётган, қонунчилик ва ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашда, жиноятчиликка қарши кураш ва осойишталикни таъминлашга ҳисса қўшаётган соҳа фидойилари республика Ички ишлар вазирининг буйруғига биноан «A'lo xizmatlari uchun» кўкрак нишони билан тақдирланишмоқда.

Ҳақиқатан ҳам тизим ходимлари мамлакатимизда жиноятчиликнинг олдини олиш, унга қарши курашиш, фуқароларнинг конституция-

АФСОНаВИЙ БОКСЧИМИЗ ҚУТЛУФ ЁШДА

Руфат Рискиевни танимайдиган ёки билмайдиган юртдошимиз бўлмаса керак. Собик Иттифоқ пайтида жаҳон чемпиони деган номга сазовор бўлган биринчи ўзбек чарм қўлқоп устаси «Динамо» спорт жамияти аъзоси эди.

Йилда Гаваиа шаҳрида ўтказилган бокс бўйича жаҳон биринчилигида ҳамюртимиз жаҳон чемпиони, деган ша-

Руфат Рискиев 1949 йил октябрь ойида туғилган. Ун тўрт ёшидан «Динамо» спорт жамиятининг тажрибали муррабийи Борис Гранаткин қўл остида бокс сирларни кунт билан ўрганди. 1974

рафли номга сазовор бўлган. Фаолияти давомида 189 та жанг ўтказиб, 174 тасини ўз фойдасига ҳал қилган.

Яқинда фахрий динамомиз ўзининг олтин ёшини нишонлади. Шу муносабат билан республика «Динамо» жисмоний тарбия ва спорт жамияти ходимларидан бир гуруҳи чемпиони табриклаш учун хонадонига ташриф буюришди. Руфат Рискиевга жамият раҳбариятининг қимматбахо совагалари топширилди. Аънанага мувофиқ тўн кийдирилди.

**А. ҚУРБОНМУРОДОВ,
Т. КАЗАРЯН олган сурат.**

СПОРТИМИЗ ФИДОЙИЛАРИ

Яккакурашлар орасида каратэ ўзига хос жиҳатлари билан ажралиб туради. Фудокан каратэ ана шу спорт турининг бир йўналиши ҳисобланади. Бу атама «мустаҳкам пойдеворли уй» деган маънони англатади.

КАРАТЭ УСТАСИ

Республика «Динамо» жисмоний тарбия ва спорт жамияти махсус жисмоний тайёргарлик маркази бошлиғи, капитан Шўхрат Анваров ҳам фудокан каратэ бўйича мутахассис. У ходимларнинг жисмоний тайёргарлигини оширишда ўзининг бой тажрибаси ва маҳоратини аямайди.

Қаҳрамонимиз болалигидан каратэга меҳр қўйган. Мактабда ўқиб юрган

кезлари машғулотларга мунтазам қатнашди. Тинимсиз саъй-ҳаракатлар ўз самарасини бермай қўймади, албатта. У 1995 йилда фудокан каратэ бўйича республика биринчилигида иштирок этиб, мамлакат чемпиони деган шарафли номни қўлга киритди. Вақт ўтиши билан Ўзбекистон кубоги соҳиб бўлди. Кейинчалик Қирғизистонда ўтказилган фудокан каратэ бўйича халқаро турнирда совриндорлар сафидан жой олди. 2006 йилда эса Тула шаҳрида бўлиб ўтган халқаро мусобақада муваффақиятли иштирок этди.

Дарвоқе, 2003 йил Шўхрат Анваровнинг ҳаётида катта ўзгариш бўлди. У ички ишлар идорасига қабул қилинди. Республика ИИБ махсус вазифаларни бажарувчи отрядда тезкор вакил бўлиб хизмат қила бошлади. Сўнг ИИБ Академияси жисмоний тайёргарлик кафедрасига ўқитувчи этиб ўтказилди. 2008 йилдан бошлаб республика «Динамо» ЖТСЖда фаолият юритмоқда. У қисқа вақт ичида ўзини изланувчан ва таш-

килотчи раҳбар сифатида кўрсата олди.

Шўхрат Анваров бугунги кунда республика Фудокан каратэ федерацияси раиси ҳам ҳисобланади. У фудокан каратэ бўйича спорт устаси. Халқаро тоифадаги ҳакам. Унинг шогирдлари – Лазиз Раҳимбердиев, Дилшод Байрамсағатов, Артем Вазингир, Бекпўлат Қўчқоров, Зафар Нурмухаммедовлар мамлакат чемпионлари.

Шу йил август ойида Москва шаҳрида аънавий фудокан ва шотакан каратэ бўйича халқаро семинар-мусобақа ўтказилди. Унда икки юздан зиёд спортчилар иштирок этди. Шўхрат Анваров ҳам мазкур нуфузли мусобақада ўз маҳоратини намойиш этиб, З-ДАН қора белбоғ соҳиб бўлди. Шунингдек, унга фудокан каратэ йўналишида Ўзбекистон бўйича бош йўриқчи, деган унвон берилди.

Шўхрат Анваровнинг қизлари Мадинабону ва Мафтуна дадасининг дуру гавҳари. Саккиз ёшли Мадинабону ҳам каратэ билан мунтазам шўғулланади. Турмуш ўртоғи Шўҳида Абдураимова ҳар гал оила устун ва таянчи бўлган умр йўлдошини: «Яхши ишлаб келинг, дадажониси» дея ширин табассум билан хизматга кузатади. Ҳар доим уйидан севимли ёрининг самимий муносабатидан мамнун бўлиб чиқаётган Шўхрат Анваровнинг фаолиятида унум, ишида барака бўлмоқда.

**Азизжон ФАЙЗИЕВ,
«Постада» муҳбири.**

ЖАҲОН СПОРТИ ЮЛДУЗЛАРИ

СПОРТ ОСМОНИДА ЧАҚНАГАН «ЧАҚМОҚ»

Дунёнинг энг чопқир спортчиси Усэйн Болт 1986 йил 21 август куни Ямаиканинг Трелони вилоятида таваллуд топган. Уильям Нибба номидаги ўрта мактабда таҳсил олган. Ун беш ёшли Болт Кингстонда энгил атлетика бўйича ўсмирлар ўртасида бўлиб ўтган жаҳон чемпионати (2002 йил)да битта олтин ва иккита кумуш медалини қўлга киритди. Чопқирлиги ва қўлга киритган ютуқлари учун «Чакмоқ» лақабини олган. Миллионлар ўйини – футбол томоша қилишни ёқтиради. Севимли жамоаси – «Манчестер Юнайтед» (Англия).

ЭРИШГАН ЮТУҚЛАРИ

Усэйн 2003 йилда энгил атлетика бўйича ўсмирлар ўртасида ўтказилган жаҳон чемпионатида олтин медалга сазовор бўлди. 2004 йилдан бошлаб У. Болт ўз натижаларини янгилаб бориш баробарида жаҳон рекордларини ҳам ўрната бошлади. Шу йили ўсмирлар ўртасидаги мусобақада 200 метр масофани 19,93 сонияда босиб ўтиб Даниэл Лорез ўрнатган жаҳон рекордини янгилади. Ямайкада бўлган чемпионатда (2007 йил) ҳам У. Болт 19,75 сонияда марра чизигини кесиб ўтди. Осака (Япония) шаҳрида энгил атлетика бўйича жаҳон чемпионатида «Чакмоқ» 200 метр масофага югуриш беллашувларида америкалик чоп-

қир Тайсон Гайга имкониятни бой бериб, мусобақанинг кумуш медали билан кифояланди. 2008 йил 31 май куни Нью-Йорк шаҳрида ўтказилган «Reebok» гран-при мусобақасида Усэйн 100 метр масофани 9,72 сонияда забт этиб, ҳамюрти Асафа Пауэлл натижасини янгилаб (9,74 с), янги жаҳон рекордини ўрнатди. Шу йили 16 августда Пекиндаги беллашувларда У. Болт 100 метрга югуриш бўйича 9,69 сония билан шахсий натижасини янада яхшилади ва Олимпиада ўйинларининг олтин медалига сазовор бўлди. У мазкур баҳсда чиройли тарзда марра чизигини биринчи бўлиб кесиб ўтди – бошида, яъни 40 метр масофа босиб ўтилганда У. Болт иккинчи ўринда бораётгани, сўнг рақибини таъқиб қилиб тезлиги-

ни икки карра ошириб ортда қолдирди ва биринчиликни қўлга киритди. Ушанда унинг тезкор ҳаракатларини кузатиб турган мутахассислар Усэйн натижасини 9,50 га етказиш мумкин, деб таъкидлашди. Чунки унинг жисмоний имконияти юқори эди. 20 август куни чопқир иккинчи олтин медалини қўлга киритди. 200 метр масофага югуриш бўйича беллашувларда 19,30 сония натижа билан Майкл Жонсонга тегишли жаҳон рекордини 0,02 лаҳзага оширди. Пекин Олимпиада ўйинларининг 4x100 метрга эстафета баҳсларида ҳам барча рақибларини доғда қолдириб (37,10 сония) Ямайка терма жамоасига учинчи олтин медалини тақдим этди. Навбатдаги жаҳон рекордини Усэйн Болт 2009 йилнинг 17 майида ўрнатди.

Манчестер кўчаларида ўтказилган 150 метр масофага югуриш беллашувларида у 14,35 натижа қайд этди. Ва ниҳоят шу йили 16 август куни Берлин шаҳрида бўлиб ўтган жаҳон чемпионатида рекордчи 100 ва 200 метрга югуриш баҳсларида олдинги натижаларини 11 сонияга қисқартирди.

«ЁРҚИН ЮЛДУЗ»

Усэйн Болт Халқаро Энгил Атлетика федерациялари ассоциацияси рейтинг жадвалининг энг юқори поғонасини банд этиб турибди. Шунингдек, ассоциация томонидан икки карра «Ёрқин юлдуз» унвонига муносиб, деб топилган. Айни пайтда бу «Ёрқин юлдуз» Ямайка Технология университетида тахсил оляпти.

**Ф. АЗИЗОВ
тайёрлади.**

ТАБИАТНИНГ ЎЗИ ТАБИБ

Юртимизда шифобахш неъматлар жуда кўп. Уларнинг инсон саломатлиги учун катта фойда бериши қадимдан маълум. Улуғ табиблар синовидан ўтиб, беморлар учун тавсия этилган гиёҳлар, ўсимликлар ва мевалар ҳақида билиб қўйган яхши, албатта. Шу мақсадда газетхоналарни ҳам таништириб боришни лозим топдик.

ДУЛАНА

Дулана — раъногулдошларга мансуб тиканли дарахт ёки буталар туркумига киради. Мевалари туррига қараб қизил, сариқ, хушбўй ва ўзига хос таъмга эга. Июнда гуллайди ва сентябрда пишади.

Маълумотларга қараганда, дўлананин 100 га яқин тури мавжуд бўлиб, улар Европа, Осиё, Шимолий Америкада жуда кўп тарқалган. Улардан 40 тури Марказий Осиё, Кавказ, Қрим ва Узоқ Шарқ улкаларида учрайди. Ўзбекистонда дўлананин бешта тури қайд этилган бўлиб, улар республикамизнинг деярли барча тоғли минтақаларда денгиз сатҳидан 1000–2600 м баландликдаги майда шағалли қияликларда якка-якка, тўп-тўп ҳолда ўсади ёки дўланазорларни ташкил этади.

Дўлананин гуллари ҳамда мевалари доривор маҳсулот ҳисобланади. Меваларининг таркибида 20% қанд, 8% ёғ, флавоноидлар (гиперозид) кверцетин, витамин, фитостеринлар, холин, ацетилхолин, ошловчи моддалар, каротин, С дармондори органик кислоталар, кратегин моддалари бор. Ўзбекистон шароитида ўсадиган дўланаларнинг айрим турларида В₁, В₂, РР, С, Е дармондорилари борлиги аниқланган.

Дулана гуллари таркибида юқорида кўрсатиб ўтилган моддаларнинг айримлари билан бирга 0,16% га яқин эфир майлари ҳам бўлади.

Халқ табибатида дўланадан киши толиққанда, ақлий ҳорғинликда, уйқусизликда, юрак атрофида оғриқ пайдо бўлганда даво сифатида фойдаланилади.

Абу Али ибн Сино дўлана мевасини ич кетишини тўхтатувчи восита сифатида тавсия этган.

Олтой халқ табибатида қизил дўлана бош айланishi, асаб бузилганида фойдали омил ҳисобланади. Шунингдек, қизил дўлана мевалари, гули ва барг асосли дорилари Франция халқ табибатида асаб қўзғатишни тинчлантирувчи, юракка дармон бағишловчи омил сифатида фойдаланилади. Ўсимликнинг эрта баҳор палласида ёш новдаларидан олинган нўстлоғи безгакка қарши ҳамда ич утишига даво ҳисобланади. Немис халқ табибатида дўлана гуллари ҳамда мевалари юрак қуввати сустлигида, юракда қон айланishiнинг заифлигида фойдали манба ҳисобланади. Австрияда эса дўлана гуллари ҳамда мевалари асосида тайёрланган дамлама, спиртли тиндирма ҳамда экстрактлар юракнинг қон томирларини кенгайтирувчи ҳамда қон босимини пасайтирувчи даво сифатида фойдаланилади. Польшада дўланали дориворлар мияга қон қуйилганда, атеросклерозда, асаб касалликларида фойдали ҳисобланади.

Замонавий тиббиёт амалиётида қизил дўлана асосли препаратлар юрак фаолияти бузилганида, гипертонияда, стенокардияда, антигипертензивда, аритмияда, пароксизмал тахикардияда, умумий атеросклерозда, климакс билан боғлиқ бўлган невроларда тавсия этилади. Танглай муртаклари яллиғланишида фойдали омил ҳисобланади.

Саноят миқёсида дўлана гуллари, спиртли тиндирмаси ҳамда йиғма чойлар таркибида чиқарилади. Дўлана кардиовален доривор воситаси таркибига киради. Дўлана доривор омиллари юрак мушакларининг қисқаришини яхшилайди, унинг безовталанишини, қон таркибидаги холестеринни камайтиради. Шунингдек, дўлана доривор воситалари сут безларининг фаолиятини яхшилайди.

Айни куз кунларида дўланадан айниқса болаларнинг кўпроқ истеъмол қилишлари лозим. Бу неъмат асосан тоғли туманларда ўсгани боис дармондориларга бой, уларнинг ривожланиши учун катта фойда беради.

«Шифобахш неъматлар» китобидан олинди.

КЕЧИНМА

УМРНИНГ ХАР
ЛАҲЗАСИ ГЎЗАЛ...

Хиёбон бўйлаб кетар экансиз, оёқларингиз остида инграб жон бераётган хазонларга ачиниш билан қарайсиз. Кеча эмасмиди, энди куртак ёзаётган барглари кутлагани келгандек ўйноқлаётган шаббода сочларимиз сийпалаб эсгани... Эндигина куёш билан учрашаётган ям-яшил барглари ноз билан кўнглингиздаги инжа туйгуларни уйғотганига ҳали кўп бўлмагандек, гўё...

Гўё дарахтлар бир пасда ўз интиҳосига етиб келгандек туюлаётими? Орадан ҳеч қанча вақт ўтмагандек, лекин лаҳза-

лар тўфонидаги умримизни бой бераёпмиз, аслида...

Куз минг ёшли донишманд сифат яшиллик интиҳосида бизга теран туйгулар улашади. Унинг оғриги бўлган оёқларингиз остида гўё йиғлаб жон бераётган барглари видоси ўтган кунингизни эслатса, не ажаб?

Ахир, куз лаҳзаларда яшайдиган кун, ҳафта, ой каби тушунчаларни бемақсад ўтказиб юбормаслик кераклигини эслатадиган, ўйлатадиган фасл. Зеро, ана шу барглари ўз ҳолатида бизнинг фикратимизни чархлайдиган восита...

Бу шундай паллаки, узоқ ўлкаларга парвоз айлаётган қушлар чуғурини эшитиб, кўкка боққанингизда яшил рангли либосини сариққа айлантирган дарахтларнинг мунги бизга недандир сабоқ беради.

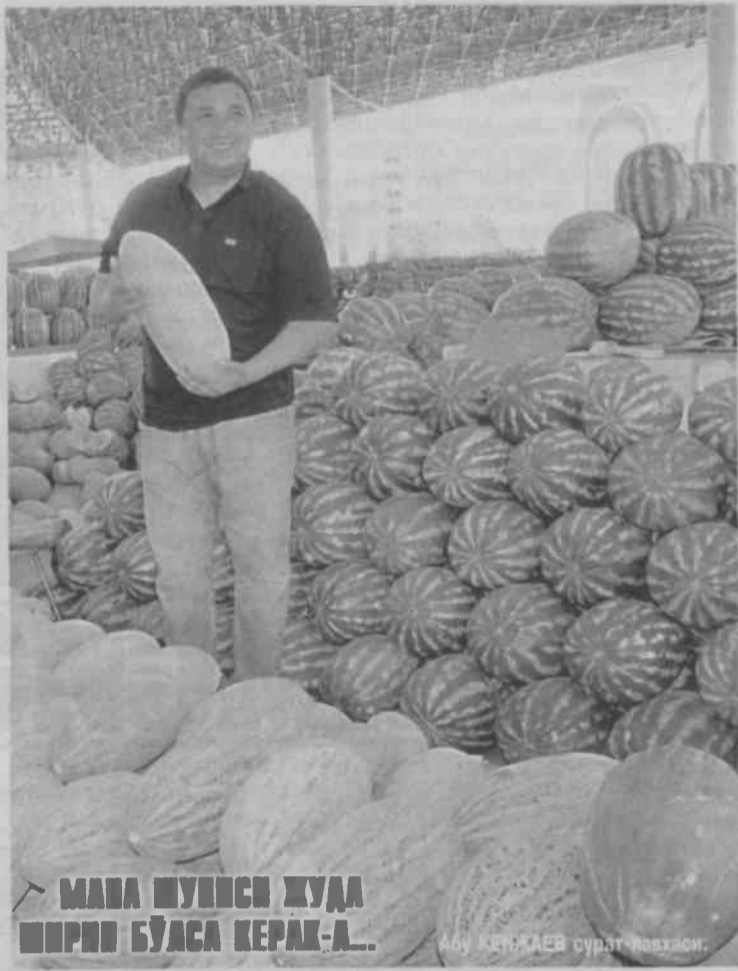
Бу шундай паллаки, дарахт банди билан «чирт» этиб видолашиб, ерга тушгунга қадар минг бир жозибаси хаёлни ўғирлайдиган барглари бизга умрнинг ганимат эканлигини ёдга солади.

Бу шундай паллаки, ер бағрини ёпмоқчи бўлган зарғалдоқранг барглари бизга недандир огоҳ этишга, ненидир эслатишга уринади...

***

Хамон йўлдасиз. Ўша хиёбонда. Сиз билан ўйнашгиси келдимиз, айрилик рангига бўялган барг бошингизга қўнди. Унга нечук бу тариха ўйчан боқяпсиз? Умрингизнинг баҳори, ёзи қандай ўтмоқда? Ўйланг замондош!..

Гули НИГОР.

МАНА ШУНДА ЖУДА
ПОРТИ БУЛСА КЕРАК-А...

БИР ХОВҮЧ ДУР
ГЁТЕ
ҲИКМАТЛАРИ

Майда одамлар орасида майдалашасан. Катта одамлар орасида эса ўзинг ҳам ўсасан.

***

Инсон учун фақат биргина бахтсизлик мавжуд. У ҳам бўлса, ҳаётда ҳеч фойдаси тегмайдиган ёки меҳнатдан чалғитадиган ғоя билан банд бўлиш.

***

Дадил фикрлар шашка ўйинидаги олдинги қатор доналари вази-фасини бажаради: улар ҳалок бўлса-да, ғалабани таъминлайди.

***

Ҳаммага бирдек ёқиш истаги энг кулли истакдир.

***

Яшаш учун ғалаба қозонишни ўрган.

ДЕТЕКТИВ БОШҚОТИРМА

АШАДДИЙ ЁЛҒОНЧИ

Зальцбург шаҳридаги ҳашаматли виллаларнинг бирига Альфредо ди Мейро исмли киши кўчиб келди. У ўзининг оқсуякларга хос хатти-ҳаракатлари, кийиниши, гапга чечанлиги билан тезда шаҳарлик киборлар эътиборини тортди. Уларнинг ишончини қозониб, анча-мунча қарз олишга ҳам улгурди. Ниҳоят меҳмоннинг ўзини тутишидан турли шубҳа-ғумонларга борган инспектор Варнике унинг вилласига ташриф буюрди. Альфредо инспекторни меҳмонхонасига бошлаб кирар экан, хона деворларига осилган териларни кўрсатиб мақтана кетди:

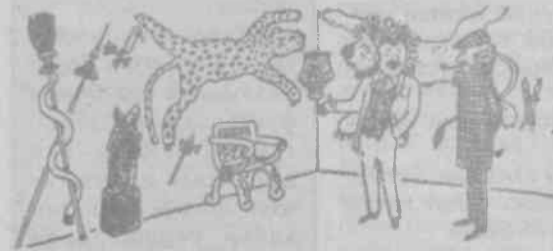
— Мана, бу шер билан қоплонни шахсан ўзим Амазонка ҳавзасида отган эдим.

Варнике экзотик сувенирларни томоша қилиб, хонадон соҳибининг олди-қочди ҳикояларини диққат билан эшитиб, оғир хўрсинди-да, полиция идорасига йўл олди.

— Гапларига қараганда, Альфредо ди Мейро гирт ёлғончи луттибознинг ўзи, — деди инспектор ҳамкасбларига. — Унга қарз берган муҳтарам ҳамшаҳарларимиз ўз пулларини қайтариб ола билишлари даргумон.

Савол: Хўш, инспектор Варнике нега бундай хулосага келди?

Жавоб: Нафақат Амазонка соҳилларида, умман Жанаубий Америка материкада шер-дәп этилидиган вақирма вақирма вақирма...

ЭНИМТАБАССУМ

Тиланчи эшикни тақиллатди:

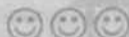
- Бир бўлак торт беринг.
- Ахир, доим нон сўрардинг-ку, — деди хонадон соҳиби.
- Бугун туғилган куним-да! — дея жавоб берди тиланчи.

- Бобо ухляяпсизми? — суради невара.
- Йўқ, нима эди? — дея жавоб берди бобо.
- Уч минг сўм беринг.
- Ухляяпман болам, ухляяпман.

Эр хотини билан уришиб қолиб уйдан чиқиб кетибди. Уч кундан сўнг хотинига хат юборибди. Хотини очиб ўқиса, йўлкирага пул жўнатсанг, уйга қайтаман, деб ёзилганмиш.

Элон: «Корхонага юрист керак. Номзод синов муддати давомида жуда мураккаб вазифа — ҳозирги юристимизни қонун доирасидан четга чиқмасдан ишдан бўшатиб бериши керак».

БУ — ҚИЗИҚ!

Энг йирик чақалоқ 1897 йили Канадада туғилган. Унинг бўйи 76 см, вазни 10,7 килограмм бўлган. Онаси Анна Батеснинг бўйи 224 см бўлган.

***

Хаёти сақлаб қолинишга муваффақ бўлган энг кичик чақалоқ ирландиялик Тереза исмли қизалоқ бўлган. У муддатидан 14 ҳафта аввал туғилган ва 625 грамм тош босган.

***

Ҳар йили АҚШда автомобиль ичида 300га яқин чақалоқ туғилади. Бундай чақалоқлар гувоҳномасининг «туғилган жойи» деган жойига автомобиль рақами ёзиб қўйилади.

***

Франциялик Пьер Дефорнэль уч ўғилнинг отаси бўлган. Шуниси қизиқки, унинг фарзандлари уч

асрда дунёга келишган: тўнғичи XVII асрда — 1699 йилда, ўртанчаси XVIII асрда — 1738 йилда, кенжаси эса XIX асрда — 1801 йилда.

***

Эрамиздан уч минг йил аввал қадимги Мисрда дунёда илк бор аҳоли рўйхатга олинган. Кейинроқ бу иш қадимги Хитой, Бобил, Эрон, Рум ва Юнонистонда ҳам амалга оширилган. Бу ишни амалга оширишдан мақсад — ҳарбий хизматга лойиқ норгул йигитларни аниқлашдан иборат бўлган. Аҳолининг аксарият қисми саводсиз бўлганлиги сабабли, рўйхатга олувчилар икки қоп орқалаб юришган. Бирига эркаклар сонига мос қора тош, иккинчисига аёллар сонига мос оқ тош солиб кетаверишган.

АЗИЗ
МУШТАРИЙЛАР!

«ОБУНА — 2010»

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги нашрлари —

«ПОСТДА», «НА ПОСТУ»
газеталари ҳамда
«QALQON», «ШИТ»

журналларига 2010 йилининг биринчи ярми учун обуна давом этмоқда.

Нашрларимизда жиноят қидирув хизмати воқеалари, терговчи қайдлари, криминал воқеалар, суд очерклари мунтазам ёритиб борилади. Ички ишлар идоралари тизимида амалга оширилаётган ислохотлар, қонунчилигимиздаги ўзгаришлар, дунёда содир бўлаётган оламшумул янгиликлардан ўз вақтида хабардор бўлишни истасангиз, газета ва журналларимизга обуна бўлишга шошилиң!

Сиз азизларга қулайлик яратиши мақсадида обуна нархлари ўзгартирилмади.

ИНДЕКСЛАРИМИЗ:

«Постда» 180 (366) «На посту» 169 (367)
«Qalqon» 970 (1083) «Шит» 971 (1084)

ISSN 2010-5355
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
IIV BIRLASHGAN
TAHRIRIYATI
MUASSIS:
O'ZBEKISTON
RESPUBLIKASI
ICHKI ISHLAR
VAZIRLIGI

Bosh muharrir **Zikrillo NE'MATOV**
Bosh muharrir o'rinbosari — **Qobiljon SHOKIROV**
Mas'ul kotib — **Rahmatilla BERDIYEV**
Navbatchi — **Azizjon FAYZIYEV**
Sahifalovchi — **Zokir BOLTAYEV**
Matn ko'chiruvchi — **Gulnora SODIQOVA**
TELEFONLAR: 231-30-40; 231-33-88; Faks: 232-05-51.
E-mail: urmvd@inbox.uz

Ko'chirib bosishda «Postda» dan olinganligini ko'rsatish shart.
Qo'lyozmalar tahlil qilinmaydi va qaytarilmaydi.
Tahririyat hisob raqami 20210000700447980001, MFO 00421.
«Ipak yo'li» aksiyadorlik innovatsion tijorat bankining Mirzo Ulug'bek bo'limi. INN 200637499.

«O'zbekiston» nashriyot-matbaa ijodiy uyi bosmaxonasida chop etildi. Korxonaning manzili: Alisher Navoiy ko'chasi 30-uy.

Gazeta haftaning shanba kunlari chiqadi.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va Axborot agentligida 2007 yil 11 yanvarda 0120 raqam bilan ro'yxatga olingan. Buyurtma J-8224. Bosilish — ofset usulida. Hajmi — 4 bosma taboq. 57497 nusxada chop etildi. Obuna raqamlari: Yakka tartibda — 180. Tashkilotlar uchun — 366. Bosishga topshirish vaqti — 23.00. Bosishga topshirildi — 23.00.

MANZILIMIZ: 100029, Toshkent, Yunus Rajabiy ko'chasi, 1.